

**KNJIŽNICA
RADLJE OB DRAVI**
Mariborska cesta 6
2360 RADLJE OB DRAVI
Tel.: 02 888 04 04
E-pošta: info@knjiznica-radlje.si

LETNO POROČILO

2024

K A Z A L O

POSLOVNO POROČILO	3
SPLOŠNI DEL	3
1 Predstavitev javnega zavoda	3
1.1 Ime, sedež in pravni status zavoda	3
1.2 Ustanovitelj zavoda	3
1.3 Zakonske podlage	3
1.4 Organizacija Knjižnice Radlje ob Dravi	4
1.5 Predstavitev odgovornih oseb	5
2 Cilji in sporočila	6
POSEBNI DEL	8
3 Podatki o izvajanju knjižnične dejavnosti v letu 2024	8
4 Letni prirast knjižničnega gradiva in knjižnična zbirka	8
4.1 Letni prirast konvencionalnega gradiva	8
4.2. Elektronsko gradivo	11
4.3 Knjižnična zbirka	12
5 Obratovalni čas, obisk, izposoja in članstvo v letu 2024	13
5.1 Obratovalni čas knjižnice	13
5.2 Obisk knjižnice	15
5.3 Izposoja gradiva	16
5.4 Članstvo	17
6 Kulturne in druge dejavnosti	21
6.1 Podatki o številu dejavnosti, obisku in primerjava s preteklima dvema letoma	21
6.2 Dejavnosti za spodbujanja branja pri otrocih in mladini	23
6.3 Dejavnosti za spodbujanja branja pri odraslih	25
6.4 Sredstva in kadri za izvedbo dejavnosti in prireditev	29
7 Zaposleni v knjižnici	30
8 Strokovno bibliotekarsko delo	31
9 Prostori knjižnice in oprema	31
9.1 Prostori knjižnice	31
9.2 Oprema	32
10 Povezovanje knjižnice z okoljem	34
RAČUNOVODSKO POROČILO JAVNEGA ZAVODA	35
1 Bilanca stanja za leto 2024 in pojasnila	37
1.1 Bilanca stanja za leto 2024	37
1.2 Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	38
1.3 Kratkoročna sredstva	38
1.4 Kratkoročne obveznosti	39
1.5 Obveznosti za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva	39
2 PRIHODKI IN ODHODKI 2024	40
2.1 Izkaz prihodkov in odhodkov za leto 2024	40
2.2 Prihodki glede na vir financiranja	41
2.3 Pregled odhodkov za leto 2024 v primerjavi z letom 2023	42
2.4 Pregled odhodkov za leto 2024 v primerjavi s finančnim načrtom	43
2.5 Izkaz prihodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti	44
3 Ostali računovodski izkazi	44
3.1 Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka	44
3.2 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb	45
3.3 Izkaz računa financiranja	45
POVZETEK s poudarkom na doseženih ciljih in rezultatih	45

POSLOVNO POROČILO JAVNEGA ZAVODA

SPLOŠNI DEL

1 Predstavitev javnega zavoda

1.1 Ime, sedež in pravni status zavoda

Zavod posluje pod imenom Knjižnica Radlje ob Dravi
Sedež zavoda: Mariborska cesta 6, 2360 Radlje ob Dravi
Davčna številka: 81782268, zavod ni davčni zavezanec
Matična številka: 5814197
TRR: 01301-6030373775, odprt pri UJP Slovenska Bistrica
Telefon: 02 88 80 404
E-naslov: info@knjiznica-radlje.si

1.2 Ustanovitelji zavoda

Ustanovitelji zavoda so občine: Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju. Naštete občine so knjižnico ustanovile z aktom: **Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi**, MUV 21/03 in Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi, MUV 13/24 in Uradno glasilo e-občina št.27/2024.

1.3 Zakonske podlage za delovanje Knjižnice Radlje ob Dravi – državni in lokalni predpisi:

- Zakon o knjižničarstvu - ZKnj-1, UL RS 87/01, 96/2002-ZUJIK in 92/15
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o knjižničarstvu – ZKnj-1A, UL RS št. 92/15
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture – (UR RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP)
- Zakon o zavodih. UL RS 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Uradni list RS, št. 28/23)
- Pravilnik o izvajanju knjižničnega nadomestila. (UR RS, št. 38/16, 1/17 – popr. in 58/22)
- Pravilnik o izločanju in odpisu knjižničnega gradiva. NUK/navodila št. 007-3/2013
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic. UL 19/2003
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic. (UR RS, št. 29/03 in 162/22)
- Zakon o delovnih razmerjih, ZDR-1, Uradni list RS, št. 21/13, in spremembe
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu. UL RS 43/2011
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah. (UR RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15, 63/16 – ZKUASP, 59/19 in 130/22)
- Zakon o javnih uslužbencih- ZJU. UL RS 63/2007-UPB in spremembe
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju. UL RS 108/2009-UPB in spremembe
- Zakon o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (ZSTSPJS). UL RS, št. 95/24
- Kolektivna pogodba za javni sektor. UL RS 57/2008 in spremembe - se uporablja do: 1. 1. 2025
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS. (UR RS, št. 45/94, 45/94, 39/96, 39/99 – ZMPUPR, 82/99, 102/00, 52/01, 64/01, 43/06 – ZKoIP, 60/08, 32/09, 32/09, 40/12, 46/13, 106/15, 46/17, 2/17 – popr., 80/18, 160/20, 88/21, 136/22 in 99/24)
- Uredba o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede, Uradni list RS, št. 51/08, 91/08, 113/09, 22/19, 121/21 in 95/24 – ZSTSPJS – veljavna do 23. 11. 2024
- Pravilnik o strokovnih nazivih v knjižnični dejavnosti (UR RS, št. 65/16)

- Pravilnik o merilih za ugotavljanje redne delovne uspešnosti direktorjev pravnih oseb javnega prava s področja kulture UL RS 7/2009, 33/10, 50/17, 111/21 in 95/24 – ZSTSPJS – veljavno do 23. 11. 2024
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice. Ministrstvo za kulturo 2018
- Etični kodeks slovenskih knjižničarjev, 1995
- Uredba o plačah direktorjev v javnem sektorju. (UR RS, št. 68/17, 4/18, 30/18, 116/21, 180/21, 29/22, 89/22, 112/22, 157/22, 25/23, 64/23 in 79/23, 95/24 – ZSTSPJS, 96/24 in 99/24) - se uporablja do 1. 1. 2025
- Uredba o plačah javnih uslužbencev plačne skupine B, UL RS, št. 99/24
- Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi, MUV 21/2003 in Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi, MUV 13/24 in Uradno glasilo e-občina št.27/2024.
- ostali zakonski predpisi, ki vplivajo na področje izvajanja knjižnične dejavnosti kot javne službe.

1.4 Organizacija Knjižnice Radlje ob Dravi

Knjižnica Radlje ob Dravi ima **organizirano knjižnično mrežo**, s katero skrbi za izvajanje knjižnične javne službe na območju občin **Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju, to je za skupno 15.537 prebivalcev (stanje po 1. 7. 2024).**

Osrednja knjižnica je **Knjižnica v Radljah ob Dravi**, kjer poteka glavna strokovnega in upravno-administrativnega dela – tu je tudi sedež knjižnice. Krajevne knjižnice so na Muti, v Vuzenici, Podvelki in Ribnici na Pohorju ter izposojevališče na Kapli.

Osrednja knjižnica v Radljah

krajevna knjižnica na Muti

krajevna knjižnica v Vuzenici

krajevna knjižnica v Podvelki

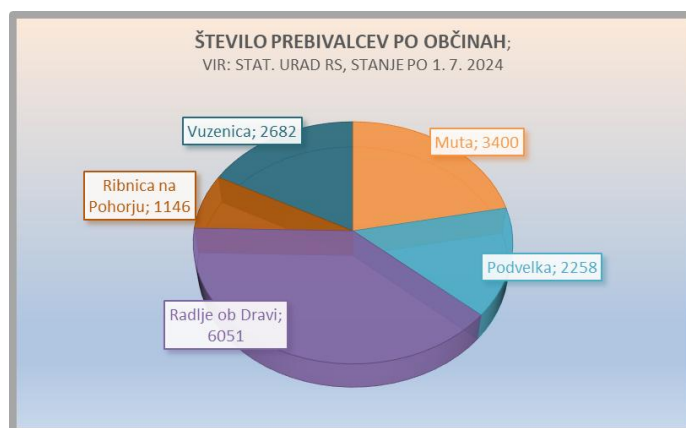

krajevna knjižnica v Ribnici na Pohorju

Kapla – v novih prostorih

Prebivalci po občinah na območju, za katero izvaja Knjižnica Radlje ob Dravi knjižničarsko dejavnost:

1.5 Predstavitev odgovornih oseb

a) Direktorica Slavica Potnik;

b) Svet zavoda (trije predstavniki ustanovitelja, trije predstavniki uporabnikov in trije predstavniki zavoda).

a. Direktor / direktorica zastopa, predstavlja in vodi poslovanje zavoda ter odgovarja za zakonitost in strokovnost dela zavoda. Direktor mora pri vodenju poslov ravnati z javnimi sredstvi s skrbnostjo vestnega gospodarja. Naloge direktorja so: organizira delo javnega zavoda, sprejema strateški načrt, program dela, akt o organizaciji dela po predhodnem mnenju reprezentativnih sindikatov v javnem zavodu, akt o sistemizaciji delovnih mest po predhodnem mnenju reprezentativnih sindikatov v javnem zavodu, sprejema kadrovske načrte, sprejema načrt nabav osnovnih sredstev in investicijskega vzdrževanja, sprejema druge akte, ki urejajo pomembna vprašanja v zvezi z delovanjem javnega zavoda, poroča ustanovitelju in svetu o zadevah, ki lahko pomembno vplivajo na delovanje javnega zavoda, pripravi letno poročilo, sklepa zavodsko kolektivno pogodbo, če jo zavod ima in druge naloge, določene s področnimi predpisi. Direktor zastopa zavod neomejeno, razen glede nakupa ter odtujitve nepremičnin, za kar je potrebno soglasje ustanovitelja.

b. Svet zavoda opravlja naslednje naloge: nadzira zakonitost dela in poslovanja javnega zavoda, spremlja, analizira in ocenjuje delovanje javnega zavoda, predlaga ustanovitelju revizijo poslovanja, ki jo lahko opravi tudi notranji revizor ustanovitelja, ocenjuje delo direktorja, daje soglasje k strateškemu načrtu, programu dela, finančnemu načrtu, sistemizaciji delovnih mest, organizaciji dela, kadrovskemu načrtu, načrtu nabav in k zavodski kolektivni pogodbi, ter nadzira njihovo izvajanje, daje predhodno mnenje k imenovanju direktorja, imenuje in razrešuje direktorja, sklepa pogodbo o zaposlitvi z direktorjem, opravlja druge naloge v skladu s predpisi s področja delovanja javnega zavoda.

Svet zavoda je bil 1. marca 2024 na novo konstituiran, ker se je prejšnjim članom sveta iztekel štiriletni mandat. Svet zavoda se je v letu 2024 sestel osemkrat na rednih sejah in izvedel dve dopisni seji.

Na 8. korespondenčni seji, 5. 2. 2024, je sprejel sklep o potrditvi Poročila inventurne komisije o popisu osnovnih sredstev in knjižničnega gradiva na dan 31. 12. 2023 in obravnaval volitve predstavnikov delavcev v Svet Knjižnice Radlje ob Dravi.

Na 20. redni seji, 15. 2. 2024, je obravnaval Letno poročilo o delu knjižnice za leto 2023 in ugotavljal redno delovno uspešnost direktorice za leto 2023 ter sprejel usklajen finančni načrt in program dela knjižnice za leto 2024. Na seji so se člani sveta seznanili z novimi člani in zaključili delo v tej sestavi.

Na 1. redni seji, 1. 3. 2024, se je konstituiral nov svet zavoda. Člani so se seznanili z obveznostmi in dolžnostmi.

Na 2. redni seji, 7. 5. 2024, je imenoval podpredsednika in zapisnikarja sveta zavoda in se seznanil z najpomembnejšimi akti zavoda ter področno zakonodajo.

Na 3. redni seji, 9. 7. 2024, se je seznanil s spremembami članov v svetu zavoda, obravnaval in sprejel nov Statut Knjižnice Radlje ob Dravi, obravnaval in sprejel spremembe rednega odpiralnega časa knjižnice ter imenoval predsednico sveta zavoda, Marijo Kristan.

Na 4. redni seji, 3. 9. 2024, je obravnaval polletno poročilo Knjižnice Radlje ob Dravi ter razpis za direktorja Knjižnice Radlje ob Dravi.

Na 5. redni seji, 27. 9. 2024, je obravnaval prispelo prijavo za direktorja Knjižnice Radlje ob Dravi.

Na 6. redni seji, 22. 10. 2024, je obravnaval in sprejel Predlog finančnega načrta Knjižnice Radlje ob Dravi za leto 2025 in 2026, Predlog programa dejavnosti Knjižnice Radlje ob Dravi za leto 2025 in Predlog Strateškega programa Knjižnice Radlje ob Dravi za obdobje 2025 – 2029.

Na 7. redni seji, 3. 12. 2024, je pregledal prispela soglasja občin ustanoviteljic in mnenje strokovnih delavcev k predlagani kandidatki za direktorico knjižnice in imenoval Slavico Potnik za direktorico Knjižnice Radlje ob Dravi za naslednji petletni mandat, se seznanil s kratkim vsebinskim poročilom o delovanju knjižnice v letu 2024, obravnaval in sprejel spremembe usklajenega finančnega načrta knjižnice za leto 2024 ter sprejel poslovnik in cenik za leto 2025.

Na 1. dopisni seji, 17. 12. 2024, obravnaval in podal soglasje k sprejetju Pravilnika o spremembah Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Radlje ob Dravi zaradi prenove plačnega sistema in določil nov plačni razred direktorice knjižnice na podlagi Uredbe o plačah javnih uslužbencev plačne skupine B.

2 CILJI IN SPOROČILA

Cilji Knjižnice Radlje ob Dravi izhajajo iz zakonskih podlag, na podlagi katerih knjižnica izvaja knjižnično dejavnost kot javno službo in so natančneje določeni v 36. členu Zakona o knjižničarstvu, ki predpisuje:

»Knjižnice, ki izvajajo knjižnično javno službo, morajo imeti:

- *ustrezen obseg in izbor strokovno urejenega knjižničnega gradiva,*
- *ustrezno število ustrezno usposobljenih strokovnih delavcev,*
- *ustrezen prostor in opremo,*
- *ustrezno organizacijo knjižnične dejavnosti.«*

V poročilu poročamo o vseh navedenih pogojih in doseganju ali nedoseganju le teh.

Prav tako v poročilu poročamo o opravljenih storitvah in dejavnostih, ki jih Zakon o knjižničarstvu določa v 2. členu:

»Knjižnična dejavnost, ki je knjižnična javna služba, zajema:

- *zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,*
- *zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,*
- *izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,*
- *posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,*
- *sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,*
- *pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,*
- *informacijsko opismenjevanje,*
- *varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,*
- *delo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.«*

In poročamo o opravljenih nalogah, ki so poleg nalog iz 2. člena zakona predpisane za splošne knjižnice v 16. členu zakona:

»Splošne knjižnice, ki izvajajo knjižnično dejavnost za prebivalstvo v svojem okolju, zagotavljajo storitve tudi za skupine prebivalcev s posebnimi potrebami.

Splošne knjižnice v okviru javne službe iz 2. člena tega zakona tudi:

- *sodelujejo v vseživljenjskem izobraževanju,*
- *zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo,*

- zagotavljajo dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizirajo kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.

Splošne knjižnice so vključene v nacionalni vzajemni bibliografski sistem.

Splošne knjižnice lahko opravljajo tudi gospodarsko dejavnost, če je ta oziroma njen prihodek namenjen opravljanju knjižnične dejavnosti kot javne službe.

Splošna knjižnica lahko prenese posamezne naloge iz druge alinee na osrednjo območno knjižnico ali v soglasju z njo na drugo knjižnico s tega območja.«

Poglavitni cilj knjižnice je zadovoljstvo uporabnikov, zaposlenih in ustanoviteljev.

Za doseganje cilja moramo doseči posamezne cilje, ki si jih permanentno zastavljamo:

- vsem občanom zagotoviti dostop do kakovostnih knjižničnih storitev,
- spremljati novosti in posodabljeni knjižnično dejavnost v skladu s potrebami sodobne družbe,
- uporabnikom omogočati dostop do knjižničnega gradiva in informacij iz lastne zbirke, zbirk drugih knjižnic in ostalih ponudnikov informacij,
- z ustrezno ponudbo prireditev in dejavnosti razvijati bralno kulturo, izboljšati kvaliteto življenja, kvalitetno preživljanje prostega časa in ne nazadnje prispevati k polnejšemu bivanju posameznikov,
- knjižnico oblikovati in vzdrževati kot prostor navdiha, učenja, srečevanja in druženja za vse prebivalce različne starosti, narodnosti, izobrazbe, veroizpovedi,
- skrbeti za motivirane zaposlene, ki jih odlikuje strokovnost, razvojna naravnost in prijaznost,
- sodelovati z organizacijami, ustanovami, društvi in zavodi na lokalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju.

Za doseg vseh ciljev moramo

- **poskrbeti za ustrezno število zaposlenih** in ustrezno strukturo strokovno usposobljenega kadra,
- **vzdrževati učinkovito mrežo** knjižnic in izposojevališč na svojem območju, da bodo imeli prebivalci območja, za katerega delujemo, dostop do knjižničnih storitev,
- **pridobivati knjižnično gradivo** in oblikovati knjižnično zbirko, ki bo v vsaki knjižnici ustrezna tako po strukturi, kot po aktualnosti in obsegu,
- **obdelati in pripraviti podatke o gradivu** v knjižnični zbirki tako, da bodo v največji meri v pomoč uporabnikom in strokovnim delavcem pri iskanju gradiva in informacij o njem,
- **poslovati z uporabniki** v času, ki je zanje najbolj ugoden in primerno obsežen glede na obisk,
- **poskrbeti za prostorske pogoje**, da bodo dovolj veliki za postavitev knjižničnega gradiva in komunikacijsko opremo, ki je nujna za dostop do informacij,
- **zagotavljati komunikacijsko, računalniško in programsko opremo**, potrebno za zaposlene in za obiskovalce knjižnice ter razviti kvalitetno informacijsko službo,
- **razvijati dodatne dejavnosti**, ki nam jih nalaga Zakon o knjižničarstvu, katerih cilj je vzpodbujanje bralne kulture in vključitev čim več prebivalcev v uporabo storitev, ki jih zavod ponuja.

Glede na omejitve pri sredstvih moramo natančno in skrbno izdelati načrt razvoja in porabe sredstev, ga vsako leto uskladiti z vsemi petimi občinami, saj je realizacija našega načrta v celoti odvisna od posluha posameznih lokalnih skupnosti.

POSEBNI DEL

3 PODATKI O IZVAJANJU KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI V LETU 2024

Knjižnica Radlje ob Dravi pri izvajanju knjižnične dejavnosti beleži, spremlja in analizira podatke ter na podlagi ugotovitev prilagaja, spreminja in posodablja posamezne aktivnosti. Hkrati so podatki v različnih primerjavah pomembni kazalci uspešnosti dela. Predvsem so podatki kvantitativni in brez podrobnejše predstavitve suhoparni ter enostranski. Vedno bolj se tako izvajalci kot uporabniki zavedamo potrebe po **kvalitativnem vrednotenju učinka** izvajanja knjižnične dejavnosti kot javne službe, kar pa je veliko težje merljivo, manj objektivno in metodološko nedorečeno.

V nadaljevanju poročila smo tako zajeli konkretno merljive rezultate našega dela v letu 2024: prirast in stanje knjižnične zbirke, obisk knjižnice in izposajo, obratovalni čas, članstvo, število, vrste in obisk kulturnih prireditev ter podatke o zastopanosti kadrov, razpoložljivosti prostorov in opreme.

4 LETNI PRIRAST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA in KNJIŽNIČNA ZBIRKA

4.1 LETNI PRIRAST KONVENCIONALNEGA GRADIVA

V letu 2024 smo kupili skupno 2.244 enot knjižničnega gradiva in v dar prejeli 356 enot. V letu 2023 smo kupili 2.232 enot knjižničnega gradiva, v dar smo prejeli 318 enot.

Nakup knjižničnega gradiva je v letu 2024 ostal v primerjavi z nakupom v prejšnjem letu domala enak, so se pa povečala sredstva za nakup gradiva, kar pomeni višjo povprečno ceno na enoto gradiva. Konvencionalno gradivo se draži, medtem ko smo za e-knjige v letu 2024 zaradi spremembe modela zagotavljanja e-knjig namenili občutno manj sredstev kot v letu 2023.

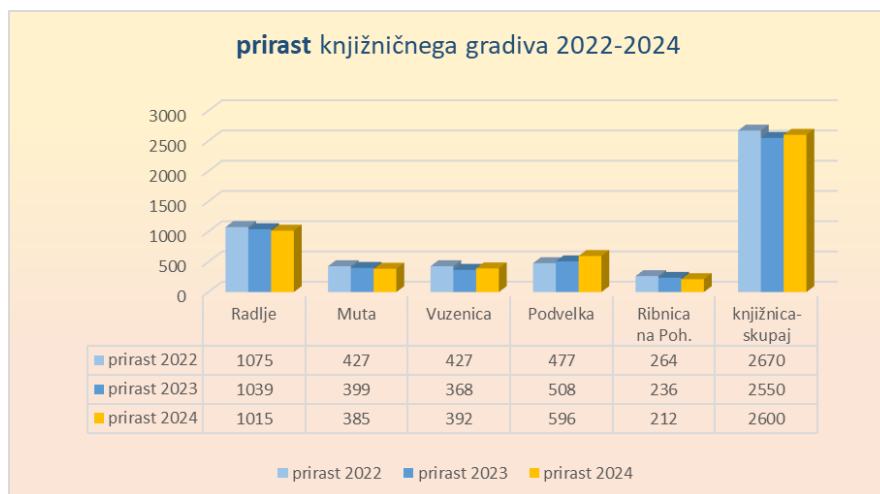
V skupnem znesku je bilo namenskih sredstev za nakup gradiva v letu 2024 za 4,1 % več kot v letu 2023. Sredstva Ministrstva za kulturo so ostala domala enaka, sredstva občin so se povečala za 11,5 %. Sredstva sta povečali dve občini, kar pomeni večji nakup v dveh krajevnih knjižnicah. Knjižnica je iz lastnih sredstev načrtovala za nakup gradiva 3.000 € in uspela nameniti 3.920 €, kaj je sicer za 31 % več od nameravanega, vendar 26 % manj, kot je bilo lastnih sredstev za nakup gradiva namenjenih v letu 2023. V letu 2024 je bila povprečna cena kupljenega konvencionalnega gradiva (brez elektronskih zvočnih in e-knjig) za 7,4 % višja kot leto prej; znašala je 27,7 €, v letu 2023 pa 25,8 €.

Prirast gradiva v letu 2024 po oddelkih knjižnice:

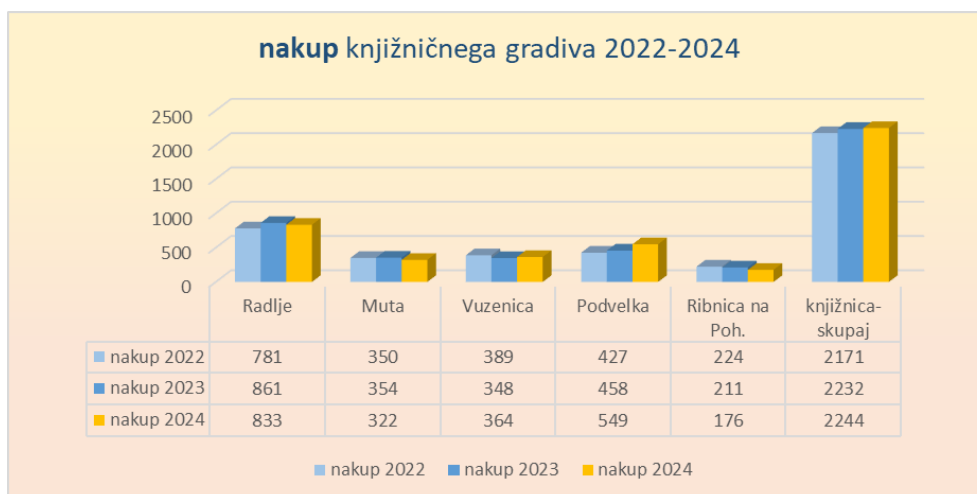
nakup in prirast knjižničnega gradiva 2024		nakup	dar	skupaj	število prebivalcev	prirast izvodov na 1000 prebivalcev
RADLJE	naslovi	810	158	967	6.051	168
	izvodi	833	182	1.015		
MUTA	naslovi	320	62	382	3.400	113
	izvodi	322	63	385		
VUZENICA	naslovi	362	28	390	2.682	146
	izvodi	364	28	392		
PODVELKA	naslovi	533	46	579	2.258	264
	izvodi	549	47	596		
RIBNICA	naslovi	174	36	209	1.146	185
	izvodi	176	36	212		
SKUPAJ	naslovi	1.634	278	1.908	15.537	167
	izvodi	2.244	356	2.600		

Nakup konvencionalnega gradiva je torej v letu 2024 domala enak (razlika 12 izvodov) kot v letu prej in znaša 144 enot gradiva na 1000 prebivalcev, celoten prirast gradiva pa znaša 167 enot gradiva na 1000 preb. in je za 1,8 % višji kot v letu 2023, ker smo v zbirko vključili več podarjenih knjig. **V letu 2024 (kot tudi v letih 2013-2022)** nismo dosegli priporočenega prirasta konvencionalnega knjižničnega gradiva kot je zapisano v Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice, ki veljajo od marca 2018: priporočen minimalni prirast 250 enot knjig in brošur plus periodika.

Iz grafa je razviden celoten prirast gradiva (nakup in dar) po oddelkih knjižnice in sicer za pretekla tri leta: 2022, 2023 in 2024:

Iz spodnjega prikaza je razviden **nakup knjižničnega gradiva** v zadnjih treh letih.

Večleten nezadosten nakup gradiva se odraža v knjižnični zbirki kot celoti, ki postaja manj aktualna za uporabnike. Knjižnica lahko vzdržuje aktualnost na določeni stopnji z nakupom večjega števila naslovov, čemur zaradi prenizkih sredstev ne more slediti tudi prirast izvodov. Posledično je zbirka vedno bolj razpršena, kar je za uporabnike neugodno, predvsem za otroke ter starejše člane knjižnice, ki so zaradi manjše mobilnosti vezani na obisk svoje najbližje knjižnice.

Povečanje sredstev za nakup gradiva je nujno in še bolj potrebno v časih, ko uporabniki bolj kot kdaj prej potrebujejo brezplačne javne storitve, ki jim zagotavljajo pomoč pri šolanju, iskanju zaposlitve, dostopu do informacij in nasploh pri izboljšanju kvalitete življenja.

Prirast gradiva v letu 2024 - po vsebini

NASLOVI

prirast 2024	Strokovno gradivo (naslovi)	% od vseh naslovov	Leposlovje (naslovi)	% od vseh naslovov	Za otroke in mladino (naslovi)	% od vseh naslovov	Vsi naslovi
Radlje	521	54	446	46	311	32	967
Muta	177	46	205	54	129	34	382
Vuzenica	180	46	210	54	125	32	390
Podvelka	248	43	331	57	199	34	579
Ribnica	88	42	121	58	72	34	209
Skupaj	978	51,26	930	48,74	682	35,74	1.908

Prirast 2024	Izvodi	Naslovi	% strokovne literature	% leposlovja	% mladin. literature	% literature za odrasle
Knjižnica Radlje ob Dravi	2.600	1.908	51,26	48,74	35,74	64,26

Nakup 2024	Izvodi	Naslovi	% strokovne literature	% leposlovja	% mladin. literature	% literature za odrasle
Knjižnica Radlje ob Dravi	2.244	1.634	50,43	49,57	32,74	67,26

Podatki o nakupu kot tudi o celotnem prirastu knjižničnega gradiva po strukturi (vsebini) izkazujejo, da knjižnica pri nabavi gradiva sledi strokovnim priporočilom, ki so določena v Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice (2018-2028), ki priporočajo razmerje strokovno : leposlovno gradivo 50:50, število naslovov za otroke in mlade pa znaša 30 % naslovov celotne zbirke. Tako strokovna merila kot Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe poudarjata, da je potrebno knjižnične zbirke vsake posamezne organizacijske enote oblikovati v skladu z ugotovljenimi potrebami okolja. V naših knjižnicah se to pravilo upošteva, torej so odstopanja večja z manjšanjem knjižnic. V osrednji knjižnici je več strokovnega gradiva, v krajevnih knjižnicah pa več gradiva za otroke in več leposlovja.

Knjižnica se pri svoji nabavni strategiji zaveda, da s tem tudi oblikuje vlogo knjižnice v posameznem okolju in da vsakoleten prirast gradiva spreminja zbirko kot celoto. Zbirka sicer postaja vedno bolj prilagojena trenutnim uporabnikom, vendar mora knjižnica pri strateškem oblikovanju zbirke predvideti tako strukturo zbirke v prihodnjih letih, ki bo zadovoljila potrebe prihodnjih uporabnikov. To predvidevanje izjemno otežujejo hitre tehnološke spremembe in s tem hitre spremembe pri potrebah in navadah ljudi. Najverjetnejša in zato »najvarnejša« napoved knjižnice je, da bo knjižnica glede na hitre spremembe v dostopu do vsebin na strokovnih področjih in razmahu elektronskih knjig ostala trdna podpora družinskega branja in branja v osnovnih šolah ter odraslim bralcem vse do najstarejše populacije. Strokovne knjige bodo potrebovali uporabniki kot vire verodostojnih informacij, pri čemer bodo imele prednost e-knjige, medtem ko lahko z ozirom na najnovejše raziskave in primerjave med branjem konvencionalnih knjig in knjig z ekranov z veliko gotovostjo predvidevamo, da se bo v prihodnje branje knjig na papirju veliko bolj promoviralo in predvsem ozaveščalo o vseh prednostih.

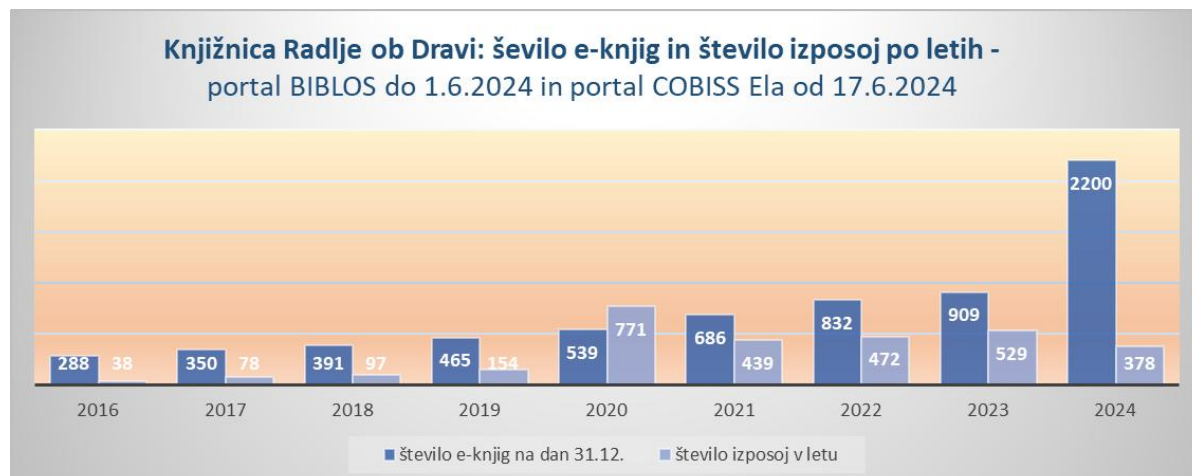
V zadnjih letih ugotavljamo, da se je izboljšala splošna informiranost in promocija knjižnih izdaj ter branja. Redno izhaja revija Bukla, ki je kot brezplačna revija na voljo tudi članom splošnih knjižnic, ažurne so spletne trgovine velikih in manjših založb, sprotne so informacije na portalu Dobreknjige.si, ki ga oblikujejo v glavnem slovenski knjižničarji. Uporabniki knjižnic so torej dobro obveščeni in od svojih knjižnic pričakujejo aktualno gradivo. Ne glede na široko zastavljene vloge knjižnice v konkretnem okolju, ki se prilagaja spremembam in potrebam uporabnikov, **ostaja ponudba knjižničnega gradiva osrednja ponudba knjižnice, ki je tudi najpogostejši razlog za obisk in uporabo knjižničnih storitev. S stalnim dotokom novega gradiva in učinkovito medoddelčno izposajo gradiva je kolektiv knjižnice omilil nezadostno ponudbo.**

4.2 ELEKTRONSKO GRADIVO

E-KNJIGE

Knjižnica Radlje ob Dravi je tudi v letu 2024 zagotavljala dostop do elektronskih knjig v slovenskem jeziku. Do junija 2024 na portalu Biblos, ki ga je upravljal založba Beletrina in od 17. junija 2024 na portalu COBISS Ela, ki ga za slovenske knjižnice upravlja IZUM v okviru knjižnično informacijskega sistema COBISS. Ob koncu leta smo članom zagotavljali dobrih **2.200 naslovov** elektronskih knjig od številnih večjih in manjših slovenskih založnikov, med njimi tudi Mladinske knjige. Kljub povečanemu izboru, se je izposoja e-knjig zmanjšala. Predvidevamo, da predvsem zaradi spremembe portala in tudi načina dostopa do e-knjig za uporabnike, ter zaradi nabora ponujenih knjig. Največjo težavo še vedno predstavlja neusklajenost med formati e-knjig in bralnimi napravami, saj številni bralci e-knjig le-teh ne morejo brati na bralnikih, ki so jih uporabljali pred tem. Upravitelj portala težave odpravlja in v letu 2025 napovedujejo celovito prenovo portala in odpravo bistvenih tehnoloških težav.

V letu 2024 smo beležili **378 izposoj** elektronskih knjig, kar je 29 % manj kot 529 izposojenih elektronskih knjig v letu 2023. Največji porast izposoje e-knjig v preteklih letih beležimo v mesecih, ko je bil zaradi epidemije Covid-19 omejen dostop do knjižničnega gradiva ali je bila knjižnica povsem zaprta. Večina članov je po ponovnem odprtju spet segala po gradivu v fizični obliki in kot je razvidno iz spodnjega prikaza, je zaznati vsaj manjši porast izposoje e-knjig, torej je vsaj nekaj uporabnikov prepoznalo prednosti e-knjige.

Elektronska knjiga omogoča do 52 hkratnih izposoj posameznega naslova in je kot taka v naši ponudbi gradiva najustreznejša dopolnitev ponudbe aktualnih naslovov. Z elektronskimi knjigami se namreč najuspešneje skrajša čas čakanja na aktualno gradivo – seveda za tiste izdaje, pri katerih je elektronska knjiga na voljo, oziroma je na voljo hkrati s fizičnim izvodom. Ključno za izboljšanje uporabe e-knjig pri bralcih je aktualen izbor e-knjig ter izboljšava portala s poenostavitvijo dostopa. Poenostavitve so nujne za starejše uporabnike, za katere so elektronske knjige primerne predvsem zaradi možnosti povečave tiska in zaradi lažjega rokovanja s tabličnim računalnikom – najdostopnejšo in najprimernejšo elektronsko napravo poleg namenskega bralnika e-knjig.

ZVOČNE KNJIGE: V letu 2024 je Knjižnica Radlje ob Dravi četrto leto nudila svojim uporabnikom tudi elektronsko dostopne zvočne knjige na portalu Audibook in sicer: 400 naslovov leposlovnih in strokovnih knjig. V letu 2024 smo beležili 66 izposoj in v letu 2023 33 izposoj, kar je še vedno malo, vendar izkazuje povečan interes vsaj določenih uporabnikov, ki jim ta oblika »branja z ušesi« ustreza. Smatramo, da bo potrebne precej več promocije in vključitev zvočnih knjig v razna usposabljanja uporabnikov, da se jim bo ta elektronska zvočna knjiga približala.

FILMOTEKA – BSF – Baza slovenskih filmov: V letu 2023 smo članom prvič ponudili izposajo slovenskih filmov na portalu BSF. Člani knjižnice imajo dostop do vseh filmov, ki so na portalu na voljo

za ogled. Baza se seveda stalno povečuje in vsebuje različne zvrsti, od celovečernih filmov za odrasle, kratkih filmov, mladinskih filmov, dokumentarcev, animiranih filmov, itd. Knjižnica ne zakupi licenc, temveč plača po dejanski izposoji filmov. Za člana je izposoja brezplačna. Izposojen film si član ogleda na kateri koli digitalni napravi z dostopom do interneta. Izposoje, ogledi in vračila se izvajajo na spletni strani BSF. Član si ustvari uporabniški račun in ga poveže s svojo knjižnico, za kar potrebuje številko članske izkaznice in geslo – enako kot za mCOBISS, oziroma Mojo knjižnico v COBISS+.

V letu 2023 so si člani izposodili 35 filmov in v letu 2024 33. Tudi pri izposoji na portalu BSF je ključna intenzivnejša promocija in usmerjanje članov k uporabi aplikacije mCOBISS ali Moje knjižnice v COBISS+.

4.3 KNJIŽNIČNA ZBIRKA

Knjižnična zbirka se oblikuje po strokovnih smernicah. Ustrezati bi morala tako po obsegu (4 enote gradiva na prebivalca), po strukturi, oziroma vsebini kot tudi po aktualnosti. Prirast gradiva je najpomembnejši dejavnik za učinkovito aktualizacijo zbirke ter oblikovanje zbirke po strukturi. Prav tako pa ima pomembno vlogo pri oblikovanju zbirke odpis gradiva.

Knjižnične zbirke v posameznih krajevnih knjižnicah, stanje 31.12.2024:

knjižnica	zbirka 2023	prirast 2024	odpis 2024	zbirka 2024	število enot na prebivalca
OK Radlje	40.263	1.015	177	41.101	6,79
KK Muta	16.191	385	53	16.523	4,86
KK Vuzenica	14.058	392	21	14.429	5,38
KK Podvelka	12.427	596	15	13.008	5,76
KK Ribnica na Pohorju	6.722	212	18	6.916	6,03
Zbirka skupaj	89.661	2.600	284	91.977	5,92

Kot je razvidno iz tabele ima Knjižnica Radlje ob Dravi kot celota **po obsegu ustrezno zbirko** saj Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Ur. l. 28/2023) določa, da: »Splošna knjižnica ima ustrezen obseg knjižničnega gradiva, če ima najmanj 3,7 enote knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih na potencialnega uporabnika.« in Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice 2018-2028, ki predvidevajo vsaj 4 enote gradiva na prebivalca svojega območja in dodatno neknjižno zbirko ter zbirko revij in časopisov, vendar ne manj kot 10.000 enot gradiva v posamezni knjižnični zbirki. Nova strokovna priporočila tudi predvidevajo, da knjižnice pri oblikovanju posameznih zbirk **v večji meri upoštevajo potrebe in posebnosti okolja**.

Ugotavljamo pa, da so naše zbirke različne in v nekaterih enotah zaradi večletnih nizkih sredstev za nakup novega gradiva premalo aktualne in deloma tudi neustrezno sestavljene. Predvsem v manjših zbirkah je manj strokovnega gradiva tako za odrasle kot za otroke in mladino. Zaradi vzdrževanja zbirke v ustreznem obsegu je tudi odpis gradiva manjši. **Zbirka je sicer zaradi tega pestrejša in številčnejša, vendar manj aktualna.**

Tako kot prirast zbirke tudi odpis pomembno sooblikuje zbirko kot celoto in vpliva na njeno vsebinsko sestavo in aktualnost. Pri odpisu gradiva se ravnamo po strokovnih navodilih, ki jih je izdala strokovna služba NUK-a, po lastnih merilih in po statističnih podatkih o uporabi gradiva. Tako odpisujemo v

glavnem poškodovano, obrabljeno, oziroma iztrošeno gradivo ter zastarelo gradivo po katerem ni več povpraševanja. V zbirki pa ostaja še vedno velik del gradiva, ki sicer ni veliko uporabljeno, hkrati pa ni zastarelo in je po vsaj enem kriteriju še vedno aktualno za uporabnike naših knjižničnih zbirk.

Siceršnji manjši odpis je tudi posledica strategije vsakoletnega nakupa novega gradiva, kjer zaradi nizkih namenskih finančnih sredstev in želje po pestri in vsebinsko ustrezni zbirki kupimo več različnih naslovov in manj izvodov posameznega naslova. Posledično skrbimo za učinkovito medoddelčno izposoj, vendar se z leti ne kopičijo izvodi gradiva, ki bi bili povsem nepotrebni in primerni za izločitev ter odpis.

Vsaki 5 let smo po Zakonu o knjižničarstvu dolžni izvesti inventuro knjižničnega gradiva, ki je seveda tudi v interesu knjižnice. Inventura, oziroma popis celotne zbirke v nekem trenutku poda namreč realne rezultate o dejanski zbirki na knjižnih policah. Naslednja redna inventura knjižničnega gradiva je načrtovana za leto 2026.

5 OBRATOVALNI ČAS, OBISK, IZPOSOJA in ČLANSTVO v letu 2024

5.1 OBRATOVALNI ČAS knjižnice

V programu dela knjižnice za leto 2024 je bilo načrtovano, da bo knjižnica odprta po enakem odpiralnem času kot v letu 2023, torej 97 ur tedensko in da bo v organizacijskih enotah Muta, Ribnica na Pohorju in Vuzenica povečala odpiralni čas za skupno 13 ur tedensko, ko bo na podlagi soglasja vseh občin ustanoviteljic lahko zaposlila dodatnega strokovnega delavca – knjižničarja. Zaradi realizirane nove zaposlitve knjižničarja s 1. 8. 2024, smo v navedenih organizacijskih enotah s 1. 9. 2024 povečali odpiralne čase, in s tem izpolnili zakonsko obvezo: vse naše knjižnice so odprte v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic.

Pri načrtovanju se je seveda upoštevala možnost, da se odpiralni čas lahko spremeni zaradi nepredvidenih okoliščin. Samo enkrat je bilo izposojevališče na Kapli zaradi bolezni zaprto, to je 2 uri v letu.

Zaradi obeh prilagoditev, je bila knjižnica v letu 2024 skupno odprta **4.612,5 ur**.

Redni odpiralni čas knjižnic, veljaven od 1. 1. do 30. 6. 2024:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	N	TED.UR
Radlje ob Dravi	9-17	9-17	9-17	9-17	7-15	8-13	-	45
Muta	-	13-17	11:30-15	13-17	11:30-15	-	-	15
Vuzenica	12-17	-	10-15	-	10-15	-	-	15
Podvelka	9-12, 13-17	-	-	11-17	-	-	-	13
Ribnica na Pohorju	-	9-12, 13-17	-	-	-	-	-	7
Kapla	14-16	-	-	-	-	-	-	2
SKUPAJ:	22	19	16,5	18	16,5	5		97

Počitniški odpiralni čas knjižnic, veljaven od 1. 7. do 31. 8. 2024:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	N	TED.UR
Radlje ob Dravi	9-17	9-12	9-17	9-15	9-15	9-12	-	34
Muta	-	13-17	-	-	11-15	-	-	8
Vuzenica	14-17	-	-	-	-	-	-	3
Podvelka	-	-	-	14-17	-	-	-	3
Ribnica na Pohorju	-	14-17	-	-	-	-	-	3
SKUPAJ:	11	10	8	9	10	3		51

Redni odpiralni čas knjižnic, veljaven od 1. 9. do 31. 12. 2024:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	N	TED.UR
Radlje ob Dravi	9-17	9-17	8-17	9-17	7-15	8-12	-	45
Muta	-	12-17	10-15	12-17	10-15	-	-	20
Vuzenica	12-17	10-15	12-17	-	10-15	-	-	20
Podvelka	9-12, 13-17	-	-	11-17	-	-	-	13
Ribnica na Pohorju	-	9-12, 13-17	-	12-15	-	-	-	10
Kapla	14-16	-	-	-	-	-	-	2
SKUPAJ:	22	25	19	22	18	4		110

Število ur odprtosti ter izposoje in obiska na uro v letu 2024 je razvidno iz spodnje tabele:

	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	Kapla	Knjižnica skupaj
Načrtovana odprtost	2135	758,5	733	552	358	78	4614,5
Dejanska odprtost	2135	758,5	733	552	358	76	4612,5
Index dejanske odprtosti glede na načrtovano	100	100	100	100	100	100	100
Izposoja na uro	30,1	26,6	19	30,4	15,3	14,2	26,4
Obiskovalcev na uro	12,7	11,9	7,1	8,9	7,3	12,1	10,8

Številčno vrednotenje in predstavljanje seveda omogoča lažjo primerjavo, vendar noben prikaz ni celosten ali povsem objektiv. Knjižnico najbolj zanimajo podatki, iz katerih je mogoče razbrati, v kolikšni meri se ohranja interes za obiskovanje knjižnice in posledično branje ter koliko z različnimi strategijami in pristopi uspemo uporabnike spodbujati k uporabi knjižničnih storitev.

V primerjavi z letom 2023 se je izposoja na uro znižala v celotni knjižnici za povprečno 5 %.

V primerjavi z letom 2023 je število obiskovalcev na uro kljub več uram odprtosti poraslo na ravni celotne knjižnice za 2,9 %.

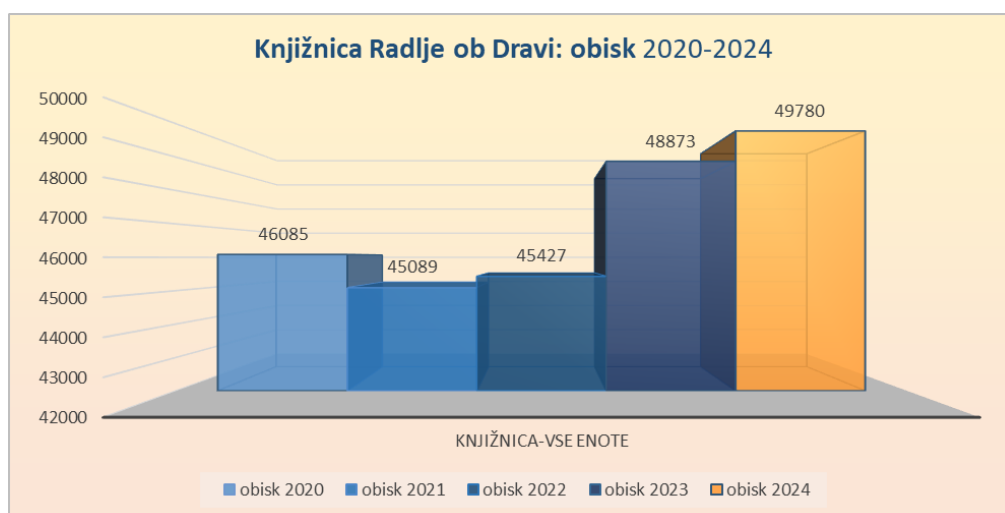
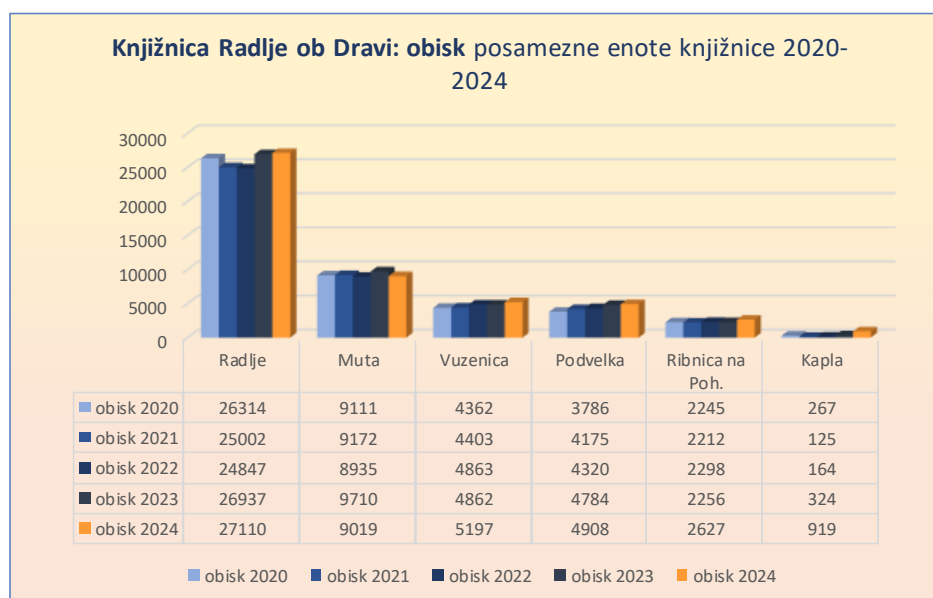
Realno bi lahko pričakovali, da učinek povečanega odpiralnega časa in s tem dostopnosti do knjižničnih storitev ne bo takoj zaznaven in da se bosta oba kazalnika zaradi večjega obsega odpiralnih ur in nespremenjenih drugih okoliščin, ki bi bistveno vplivale na povečan obisk in izposajo knjižnice,

znižale. Na podlagi podatkov smo lahko optimistični in moramo tudi v bodoče stremeti k povečanju odpiralnih časov v organizacijskih enotah, ki so bolj obremenjene. Le na tak način: s povečano dostopnostjo in ustrezno obravnavo vsakega posameznega člana, bo možno ohranjati kvalitetno in pričakovano učinkovito knjižnično storitev.

5.2 Obisk knjižnice v letu 2024

Knjižnico Radlje in njene enote je v letu 2024 z namenom izposoje gradiva (tudi vračila gradiva, podaljšanja, uporabe gradiva v čitalnici) obiskalo **49.780 uporabnikov**; kar je za 1,9 % več kot v letu 2023, ko je bilo tovrstnega obiska **48.873**. Ko obisku z namenom izposoje gradiva prištejemo **6.683** obiskov z namenom udeležbe na dejavnostih in prireditvah, pa je knjižnico v letu 2024 skupno obiskalo **56.463** obiskovalcev in članov, v letu 2023 pa **56.486**. **Obisk v celoti je torej v letu 2024 v primerjavi s preteklim letom ostal na enaki ravni.** Podrobnejši podatki o obisku prireditev in dejavnosti so podani v nadaljevanju poročila pod točko 6.

Obisk v Knjižnici Radlje ob Dravi nazorno prikazujeta spodnja grafa:

Iz podatkov o obisku je razvidno, da se stanje počasi izboljšuje, beležimo pa manjši obisk knjižnice kot prostora za druženje, zadrževanje, uporabo čitalnic in računalnikov.

Ob predstavljanju podatkov je potrebno opozoriti na **nizke vrednosti** na katere se statistični podatki nanašajo. Gre za majhna lokalna okolja in male knjižnice, kjer že manjša odstopanja navzgor ali

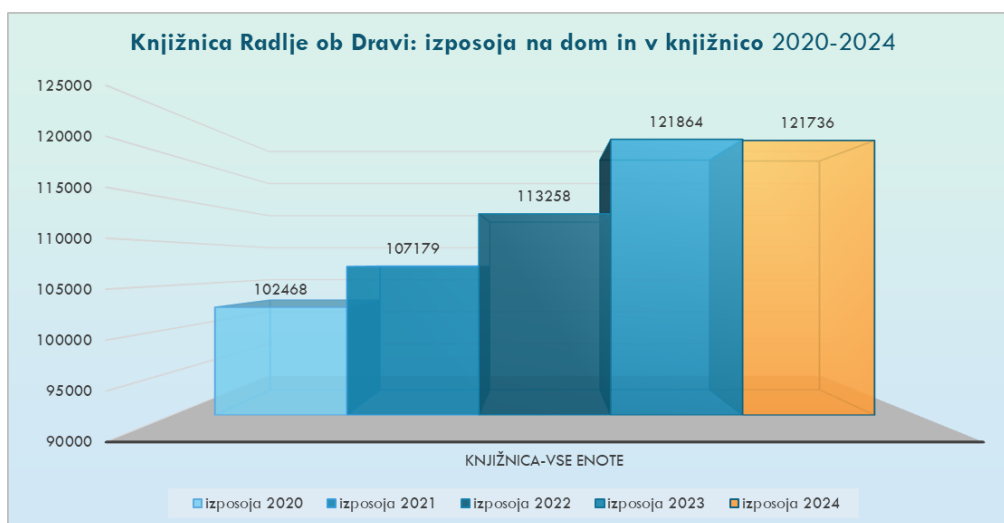
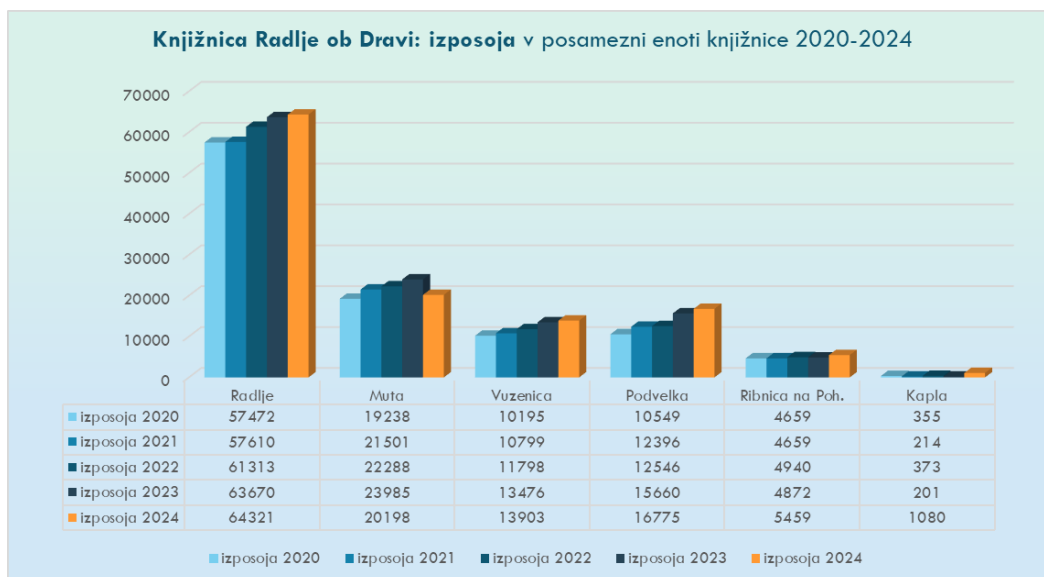
navzdol pomenijo v procentualnem prikazu veliko, ali vsaj veliko več kot bi velika odstopanja pomenila v večjem vzorcu. Zato je nazorneje, da predstavimo številke, ki jih je potrebno tudi vsebinsko upoštevati, oziroma razumeti na dejanski podlagi.

5.3 Izposoja gradiva

V letu 2024 smo izposodili 121.736 enot gradiva, v letu 2023 pa 121.864 enot, torej smo v letu 2024 izposodili enako gradiva kot v preteklem letu. Meritev izposoje zajema vso **gradivo v fizični obliki, ki smo ga izposodili v knjižnici in na dom.**

Seveda bi bili resnično zadovoljni, če bi se trend naraščanja tako obiska kot izposoje nadaljeval, kar pa v splošnih okoliščinah, kjer se knjižnična dejavnost kosa z vedno aktualnejšimi pristočnimi dejavnostmi in ponudniki sicer dvomljivo verodostojnih informacij, ni mogoče brez uvajanja inovativnih pristopov in spodbud k branju. Kljub občutku stagnacije pri izposoji gradiva, podatki po posameznih organizacijskih enotah knjižnice kažejo, da se je izposoja v vseh, razen v KK Muta, povečala. Nižja izposoja v krajevni knjižnici Muta je skoraj gotovo premalo aktualna knjižnična zbirka in posledično obiskovanje drugih oddelkov knjižnice v mreži.

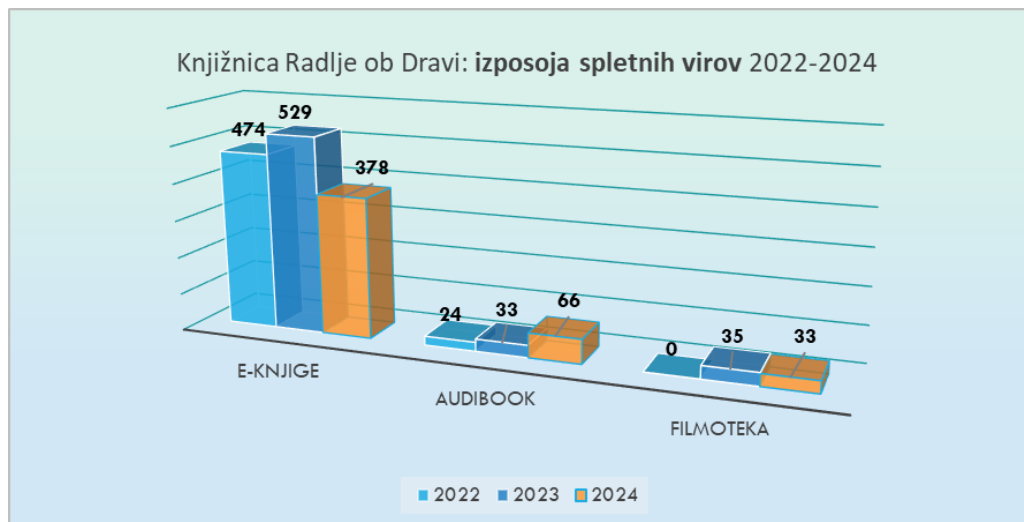
Izposoja gradiva nazorno prikazuje spodnja grafa:

V letu 2024 beležimo za 28 % višjo **medknjižnično izposajo**, s katero omilimo pomanjkanje strokovnih gradiv. V letu 2024 smo si iz drugih knjižnic za naše člane izposodili 162 enot gradiva, v letu 2023 pa 127 enot. Medknjižnična izposoja drugim knjižnicam se je zmanjšala. Drugim knjižnicam smo iz naše zbirke po medknjižnični izposoji v letu 2024 izposodili 29 enot gradiva, v letu 2023 pa 39 enot.

Medknjižnična izposoja je za naše člane zelo ugodna v primerih, ko si gradivo lahko izposodimo iz koroških knjižnic: Dravograd, Ravne in Slovenj Gradec, saj je na posameznem območju za člane brezplačna. Od vseh 162 medknjižničnih izposoj je bilo kar 160 izposoj iz koroških knjižnic. Sicer je iz drugih splošnih knjižnic po Sloveniji izposoja plačljiva: 10 € na enoto gradiva, kar pa je pogosto še vedno ugodneje kot drugi stroški, ki bi jih uporabniki imeli pri pridobivanju določenega gradiva.

Izposoja elektronskih spletno dostopnih virov je prikazana v grafičnem prikazu:

Kot že pojasnjeno pri razlagi knjižnične zbirke in zagotavljanja elektronskega gradiva v poglavju 4.2, bo za izboljšano izposajo potrebno izboljšati pogoje za ustrezno uporabniško izkušnjo ter povečati promocijo in vključenost elektronskih spletnih virov v različne dejavnosti knjižnice. Še vedno prednosti elektronskih gradiv niso prepoznane pri bralcih, ki imajo pri branju ovire iz različnih vzrokov in potrebujejo določene prilagoditve besedil. Pri promociji moramo opozoriti tudi na pragmatične prednosti: stalna dostopnost gradiva, izposoja od koderkoli, ob čemer ni skrbi za vračanje in nobene možnosti za zamudnino.

5.4 ČLANSTVO

V registru članov Knjižnice Radlje ob Dravi je bilo ob koncu leta 2024 **vpisanih 3.965 članov, kar je 25,52 % prebivalcev**. V letu 2024 je vsaj enkrat evidentirano uporabilo knjižnične storitve **2.765 članov, kar je 17,80 % prebivalstva**. Število aktivnih članov je v primerjavi z letom 2023 upadlo za 8,7 %.

Samo v najmanjši organizacijski enoti, v Ribnici na Pohorju, je bila aktivnost članov v letu 2024 povečana: za 7,4 %. V Podvelki s Kaplo je ostala enaka, v krajevni knjižnici (KK) Muta se je znižala za 4 % in v KK Vuzenica za 3,8 %. Najobčutnejše se je aktivnost članov znižala v OK Radlje: za kar 13,2 %.

Razen v KK Ribnica na Pohorju, kjer je aktivnost otrok in mladine do 15. leta starosti močno porasla: za kar 24,10 %, se je v vseh ostalih enotah aktivnost te populacije znižala: v KK Muta za 9,4 %, v KK Podvelka z vključenimi aktivnimi člani izposojevališča Kapla za 11,8 %, v osrednji knjižnici (OK) Radlje za 12,8 %, in v KK Vuzenica za 14,5 %. Pri tem moramo takoj poudariti, da smo v preteklem letu

poročali o občutnem povečanju aktivnosti tako članov nasploh kot otrok in mladine in je trend gibanja aktivnih članov potrebno gledati v večletni primerjavi podatkov.

Čeprav izkazuje primerjava s preteklim letom negativno sliko, pa je glede na število prebivalcev v letu 2024 dosežena po strokovnih standardih priporočena 60 % aktivnost predšolskih in šolskih otrok, saj znaša 61,7 %. Verjamemo, da se bo v prihodnjih letih ob skrbno izbranih in izvedenih oblikah za spodbujanje branja in obiskovanja knjižnice stanje lahko vzdrževalo ali izboljšalo. Pomembno je tudi upoštevati vpliv oddaljenosti od šole in vrtca do knjižnice, ki je po naših območjih različna.

V podatkih o aktivnih članih je odražena tudi aktivnost članov v več oddelkih: če seštejemo aktivne člane po oddelkih dobimo 3.886 članov, torej kar 1.121 članov več kot 2.765 – to je odraz aktivnosti istih članov v več oddelkih, ki pa se beležijo v skupnem merilu le enkrat.

V letu 2024 smo pridobili **252 novih članov**. Vpis novih članov se je v primerjavi z lanskim letom zmanjšal za 24,1 %. V letu 2023 je bilo novih članov 332, leto pred tem pa 352. Zato smo dveh letih občutno povečanega vpisa z vpisom novih članov še vedno zelo zadovoljni in ga v največji meri povezujemo z uspešno prilagojenimi dejavnostmi za spodbujanje branja.

Spodnja tabela prikazuje delež aktivnih članov glede na število prebivalcev (potencialnih članov) po posameznih oddelkih knjižnice:

	AKTIVNI ČLANI DO 15. LETA	% AKT. OD MLADIH DO 15. LETA	% primerjava z letom 2023	AKTIVNI ČLANI - VSI	% AKT. OD VSEH PREB. 2024	% primerjava z letom 2023
RADLJE	907	109,15	87,20	2103	34,75	86,80
MUTA	317	67,16	90,60	700	20,59	96,00
VUZENICA	171	42,12	85,50	436	16,26	96,20
PODVELKA in KAPLA	194	73,76	88,20	429	19,00	100,00
RIBNICA NA POH.	98	64,05	124,10	218	19,02	107,40
SKUPAJ	1311	61,69	99,70	2765	17,80	91,00

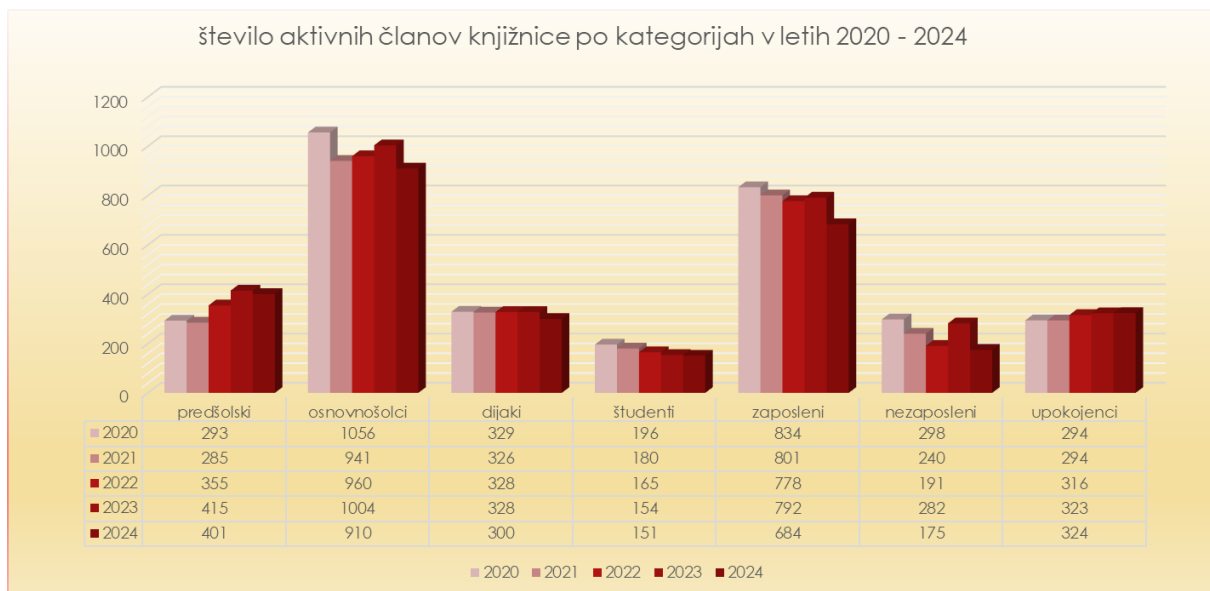
Tudi v letu 2024 ne dosegamo zadostnega vpisa odraslih prebivalcev, ki znaša 10,8 %; po strokovnih predpisih pa naj bi bilo včlanjenih 40 % potencialnih uporabnikov. Največjo in pogosto odločilno oviro pri vpisu predstavlja potencialnim članom nepreglednost nad izposojenim gradivom, če je v družini včlanjenih več članov ter posledično večja verjetnost, da prihaja do zamujanja pri vračilu gradiva in do s tem povezanih stroškov. Druga ovira za odrasle člane je plačilo letne članarine, ki je v letu 2024 znašala 10 € za zaposlene in 5 € za študente, kmete in upokojence. Tako si še vedno več družinskih članov izposoja z eno izkaznico, v knjižnici pa lahko le v primeru, da si vsak posamezni član izposoja s svojo izkaznico, beležimo realne podatke o članih in njihovi aktivnosti.

Pri merilih o aktivnem članstvu in odstotku včlanjenega prebivalstva med člane knjižnice je potrebno upoštevati specifično okolje. V naših občinah je malo strnjjenih naselij, torej je razseljenost prebivalstva velika. Prav tako je potrebno upoštevati, da se iz našega okolja velik delež prebivalstva vozi v šole in na delo drugam – izven območja petih občin, kjer deluje Knjižnica Radlje ob Dravi in tako kot druge storitve, poiščejo prebivalci tudi knjižnične storitve v drugih krajih.

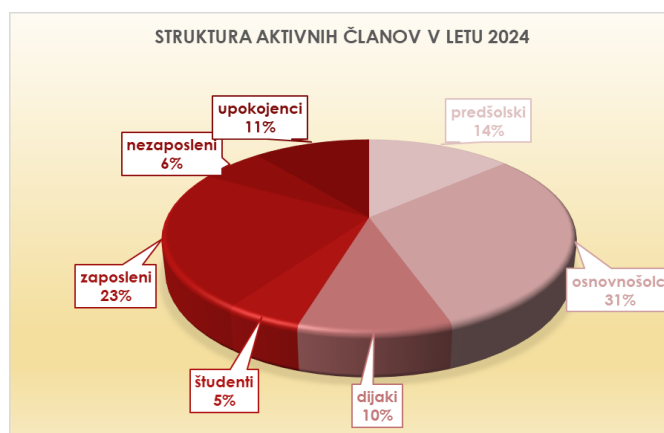
Iz večletnega prikaza podatkov je razvidno gibanje števila aktivnih članov posameznih kategorij. Aktivnost članov in nove vpise lahko povečamo na eni strani z aktualno knjižnično zbirko ter na drugi

strani z ustreznimi prireditvami in dejavnostmi, ki privabijo v knjižnico populacije, ki sicer knjižnične ponudbe ne uporabljajo. Oboje je seveda pogojeno z zadostnimi sredstvi in ustreznim številom strokovnih kadrov.

Aktivni člani po kategorijah v obdobju od 2020 do 2024:

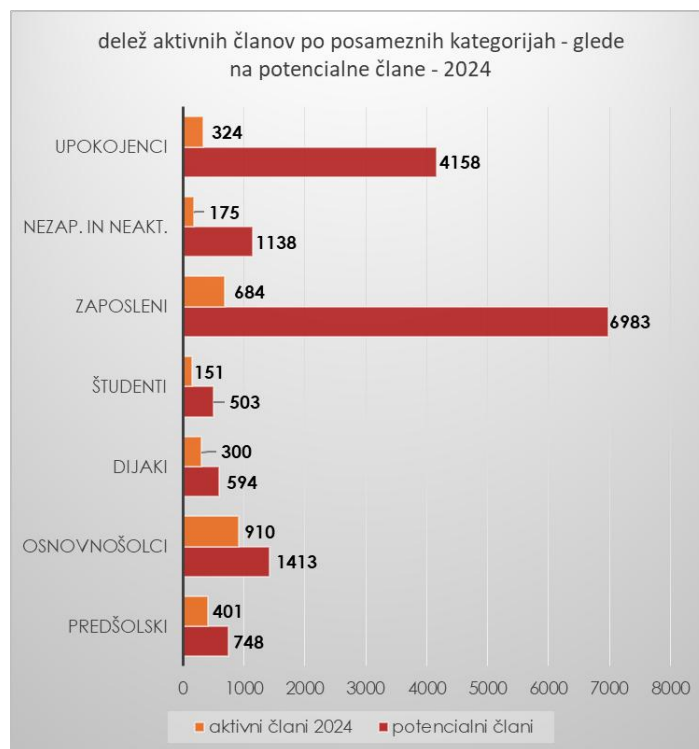

Struktura aktivnih članov v letu 2024 je razvidna iz prikaza:

Struktura aktivnih članov v Knjižnici Radlje ob Dravi je predvsem pokazatelj, za katere člane so knjižnične storitve dovolj zanimive, pri katerih kategorijah članov pa je potrebno vložiti še več pozornosti, da se jim knjižnične storitve približajo.

Še bolj kot razmerja med člani posameznih kategorij v knjižnici nas zanimajo podatki o včlanjenosti posameznih kategorij izmed vseh potencialnih članov, torej **vseh prebivalcev petih občin**, za katere knjižnica izvaja knjižnično dejavnost.

Ugotovitve na podlagi demografskih podatkov (vir: Statistični urad RS in Cobiss):

- **61 % predšolskih otrok in osnovnošolske mladine** je včlanjene v knjižnico. Včlanjenost v letu 2024 je v primerjavi s preteklim letom višja in presega 60 %, kot predvidevajo strokovni predpisi.

- **Dijaki** predstavljajo 10 % vseh aktivnih članov knjižnice. V šolskem letu 2023/2024 je bilo v naših občinah 594 dijakov, torej je v naše knjižnice včlanjenih **51 % dijakov**, kar je veliko, če upoštevamo, da so šolske knjižnice na srednjih šolah dokaj dobro založene in da se večina dijakov šola izven kraja bivanja, torej jih kar precej najverjetneje tudi knjižnice uporabi v krajih šolanja. Ob tem ne smemo zanemariti dejstva, da se število stalnih bralcev med dijaki pospešeno zmanjšuje.

- **Študenti** so med našimi člani zastopani s »samo« 5 %, zato je razveseljiv podatek, da vključujemo med svoje člane še vedno **30 % študentov** (151 članov od vseh 503 vpisanih v študijskem letu 2023/2024), kar je za naše okolje veliko, saj vemo, da večina študentov iz naših občin v času študija ne stanuje doma ter da v naši knjižnični zbirki ni veliko študijskih gradiv. Res pa se delež včlanjenih študentov z leti po epidemiji manjša.

- Za osnovnošolci so **zaposleni** v strukturi aktivnih članov naše knjižnice s 23 % deležem najmočneje zastopani, vendar od vsega **delovno aktivnega prebivalstva** v naših občinah samo **10 % zaposlenih** obiskuje knjižnico s svojo člansko izkaznico. Seveda predvidevamo, da je uporabnikov več kot izkazuje statistika, le da niso včlanjeni in tako niso zajeti v naših statističnih podatkih.

- **Nezaposleni** člani so zastopani s 6 % od aktivnih članov knjižnice, v demografski sliki pa je včlanjenih **15 %** vseh registriranih nezaposlenih in drugih brezposelnih ali neaktivnih oseb. Pri tem je potrebno upoštevati, da ta kategorija vključuje tudi dolgotrajno brezposelne in nasploh manj aktivne osebe ter tudi tiste, za katere je zaradi razseljenosti in malega števila večjih krajev tudi dostopnost do knjižnic močno otežena.

- **Upokoјenci** predstavljajo 11 % aktivnih članov knjižnice, vendar je pri upoštevanju števila upokoјencev v naših občinah njihovo članstvo med vsemi kategorijam najnižje: **7,8 %**. Ob tem moramo upoštevati, da so med upokoјenci tudi starejši od 85 let in invalidi, ki zaradi različnih zdravstvenih težav težje uporabljajo knjižnične storitve. Upoštevati moramo tudi nižjo stopnjo digitalne pismenosti, ki precejšnjemu deležu sedanje starejše populacije predstavlja oviro pri uporabi knjižničnih storitev, sploh v situacijah, ko digitalne poti do knjižnice zelo spodbujamo. Elektronske knjige, zvočne knjige, razne pripomočke za uporabo gradiva pri starejši populaciji razvijamo in ponujamo, vendar smo zaradi

manjka strokovnega kadra premalo uspešni pri promociji in usposabljanjem uporabnikov. Vendarle se tudi pri tej kategoriji članov izkazuje rast aktivnih članov v preteklih petih letih, kar je pokazatelj, da knjižnica dejavnosti za večjo prepoznavnost knjižničnih storitev za to populacijo izvaja v pravi smeri.

Če povzamemo vse obravnavane parametre: obisk knjižnice, izposajo gradiva, število novo vpisanih članov in gibanje števila aktivnih članov, ugotovimo, da je prvi kazalnik pozitiven, drugi stagnira, število novih in aktivnih članov pa je upadlo. Vendarle moramo upoštevati, da so se v primerjalnem letu 2023 trije od štirih kazalcev bistveno povečali in da stalnega pozitivnega trenda kljub izboljšanim pogojem ni realno pričakovati. **Glede na okoliščine smo z rezultati v letu 2024 zadovoljni.** Večletne primerjave namreč izkazujejo, da se interes za članstvo, obisk in uporabo knjižničnih storitev ohranja in da kolektiv knjižnice z različnimi pristopi ter spremljanjem trendov v družbi ustrezno prilagaja dejavnosti za promocijo branja, ki jih podrobneje predstavljamo v naslednjem poglavju.

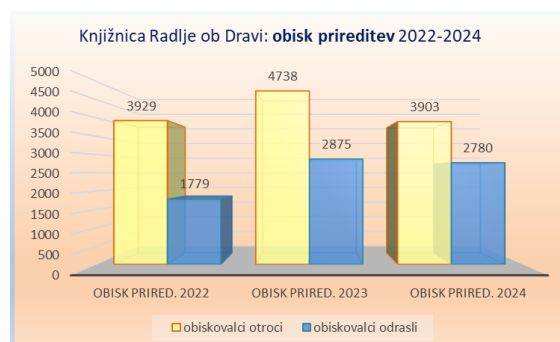
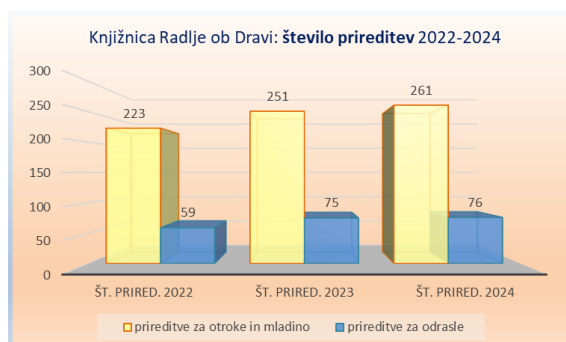
6 KULTURNE IN DRUGE DEJAVNOSTI

6.1 Podatki o številu dejavnosti, obisku in primerjava s preteklima dvema letoma

Dejavnosti in prireditve, ki jih v knjižnici izvajamo za celotno populacijo, so izjemnega pomena za spodbujanje branja in v podporo ohranjanju več vrst pismenosti. V programu dejavnosti za 2024 smo opredelili izvedbo dejavnosti in prireditev kot uspešno, če bo le-ta dosegla realizirano izvedbo dejavnosti v letu 2023. Pri tem je upoštevan vsebinski vidik dejavnosti in tudi manjša odstopanja, ki nastajajo predvsem zaradi prilagajanja potrebam okolja, pričakovanjem uporabnikov, aktualni knjižnični ponudbi ter zaradi drugih sprememb, ki jih narekuje želja po izboljšanju posamezne dejavnosti.

PRIREDITEV	ŠT. PRIRED. 2022	ŠT. PRIRED. 2023	ŠT. PRIRED. 2024
prireditve za otroke in mladino	223	251	261
prireditve za odrasle	59	75	76
SKUPAJ	282	326	337

OBISK PRIREDITEV	OBISK PRIRED. 2022	OBISK PRIRED. 2023	OBISK PRIRED. 2024
obiskovalci otroci	3929	4738	3903
obiskovalci odrasli	1779	2875	2780
SKUPAJ	5708	7613	6683

V letu 2024 smo imeli v naših knjižnicah skupno 337 prireditev, od tega 261 prireditev za otroke ter 76 za odrasle, v letu 2023 pa skupno 326, od teh 251 za otroke in 75 za odrasle. Primerjalno se je število prireditev povečalo za 3 %.

Vseh prireditev se je udeležilo 3.903 otrok in mladine in 2.780 odraslih, leto poprej pa 4.738 in 2.875. Skupno je v letu 2024 prireditve obiskalo 6.683 otrok, mladine in odraslih, kar je 12 % manj kot v letu 2023.

Pri tako pomembnih nalogah: spodbujanje branja, širjenje znanja, razvijanje različnih pismenosti, ki jih knjižnica uresničuje z izvajanjem dejavnosti za različne ciljne skupine, je nujno poudariti, da doseganje

ali preseganje absolutnih števil iz preteklosti ni vedno tudi pokazatelj uspešnosti in učinkovitosti, ampak je številčne prikaze potrebno dodatno vsebinsko pojasniti. Predvsem so dodatna pojasnila potrebna pri tistih dejavnostih, ki se ne pojavljajo permanentno, ampak se pojavijo občasno, povezane z enkratnimi dogodki. Prav tako je potrebno posebej obravnavati na **novoblikovane dejavnosti**, ki jih šele vključujemo in preizkušamo njihovo izvedljivost in učinkovitost.

Prireditve v knjižnici Radlje ob Dravi v letu 2022, 2023 in 2024 po vrstah, namembnosti in številu ter številom obiskovalcev so številčno prikazane v spodnji tabeli. Označene z rumeno so **dejavnosti za otroke in mlade**, z modro **za odrasle**, z zeleno pa dejavnosti, kjer so združeni **podatki za vse ciljne skupine**.

PRIREDITEV	ŠT. PRIRED. 2022	ŠT. PRIRED. 2023	ŠT. PRIRED. 2024	OBISK PRIRED. 2022	OBISK PRIRED. 2023	OBISK PRIRED. 2024
Ure pravljic	54	44	30	1020	757	586
Srečanje z ustvarjalci, predstave, animacije	8	8	15	777	1148	1256
Vrtec, OŠ na obisku	39	34	18	664	655	347
Projekt za predšolske otroke Sovica v vrtcu	46	41	54	855	915	972
Projekt za osnovnošolce: čajanke s knjigo	6	6	6	193	230	237
Projekt Rastem s knjigo za OŠ in SŠ	10	13	10	199	338	200
Druge dogovorjene oblike spodbujanja branja za OŠ, SŠ in vrtce	28	60	90	428	865	750
Bralno-pogovorna srečanja	15	21	26	162	233	303
Predstavitve knjig, literarni dogodki	6	7	8	192	256	378
Predstavitve strokovnih knjig, predavanja	8	13	16	168	388	312
Potopisi	2	4	5	34	171	108
predstavitveni ogledi knjižnic	3	7	6	30	102	70
Odprtja, vodeni ogledi razstav	20	26	18	453	788	547
Ustvarjalne delavnice in srečanja	26	31	32	333	357	355
Druge prireditve in dejavnosti	11	11	3	194	410	262
SKUPAJ	282	326	337	5702	7613	6683

V knjižnici analiziramo vsako dejavnost posebej, pri čemer so seveda podatki o obisku dejavnosti pomembni, ker v daljšem časovnem obdobju prikažejo trend in potrebo po ukrepanju. Pri analizi pa so nam še pomembnejše povratne informacije udeležencev in njihove pripombe ter predlogi, ki jih lahko upoštevamo pri razvijanju in prilagajanju dejavnosti, torej tisti vsebinski vidik, ki v številčnih podatkih ni zajet.

Približno polovica prireditev je bila izvedenih v osrednji knjižnici: 171, v krajevnih knjižnicah pa 178. Iz tabele je razvidno, da je večina dejavnosti, ki so izvedene v krajevnih knjižnicah, namenjenih otrokom

in mladini. Ob kvantitativnem prikazu je nujna vsebinska predstavitev posamezne dejavnosti, ki jo podajamo v nadaljevanju.

PRIREDITEV	ŠT. PRIRED. 2024	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju
Ure pravljic	30	10	7	0	4	9
Srečanje z ustvarjalci, predstave, animacije	15	13	1	0	1	0
Vrtec, OŠ na obisku	18	4	0	10	0	4
Projekt za predšolske otroke Sovica v vrtcu	54	24	16	1	10	3
Projekt za osnovnošolce: čajanke s knjigo	6	0	6	0	0	0
Projekt Rastem s knjigo za OŠ in SŠ	10	10	0	0	0	0
Druge dogovorjene oblike spodbujanja branja za OŠ, SŠ in vrtce	90	17	12	22	34	5
Bralno-pogovorna srečanja	26	17	9	0	0	0
Predstavitve knjig, literarni dogodki	8	5	2	1	0	0
Predstavitve strokovnih knjig, predavanja	16	10	0	0	6	0
Potopisi	5	5	0	0	0	0
predstavitveni ogledi knjižnic	6	3	0	0	1	2
Odprtja, vodeni ogledi razstav	18	18	0	0	0	0
Ustvarjalne delavnice in srečanja	32	32	0	0	0	0
dejavnosti: bralna značka, počitalci, mini bralec	3	3	3	3	3	3
SKUPAJ	337	171	56	37	59	26

6.2 Dejavnosti za SPODBUJANJA BRANJA PRI OTROCIH IN MLADINI

1) Pravljične ure

Ure pravljic so ena od osnovnih oblik spodbujanja branja v predbralnem obdobju in spodbujanje družinskega branja. Knjižnica izvaja pravljicične ure v dogovoru s posameznimi skupinami iz vrtca ali šole.

Po pravljicnih urah je praviloma izvedena še ustvarjalna delavnica, pogovor ali igranje v knjižnici.

Pripovedovanje pravljic ob slikanici je pogosto vključeno pri drugih dejavnosti, ki pa jih beležimo pod drugimi postavkami, da se ne podvajajo. Pogosto je na primer uvod v ustvarjalno delavnico, kjer opredelimo ustvarjanje (motoriko, uporabo materialov in orodij, delo po navodilih,...) kot pglavitni namen srečanja in tako tudi navajamo.

2) Srečanje z ustvarjalci, predstave, animacije

V letu 2024 je bilo izvedenih 15 predstav in animacij za otroke in mlade:

- januar: predstavitev slikanice Žabica Rozi in ustvarjalna delavnica
 - februar: predstava vzgojiteljic in učiteljic iz vrtca in OŠ Vuhred: Skoraj narobe svet,
 - marec: potopis za otroke: Igre narave,
 - april: Kino v knjižnici na svetovni dan knjige: dve ločeni predstavi: za mlajše in starejše otroke,
 - maj: predstava v izvedbi učencev POŠ Vuhred: Grad gradiček,
 - junij: glasbena pravljica v izvedbi učencev POŠ Kapla: Zverjasec,
 - junij: animacija za zaključek knjižnih uric v Knjižnici Podvelka,
 - september: zaključek s povabljenim gostom za »počitalce« - udeležence počitniške bralne akcije,
 - september: animacija, uganke in reševanje nalog: Gozdna knjižnica,
 - oktober: predstava Pst, to je knjižnica! v tednu otroka v sodelovanju z Društvom prijateljev mladine Radlje,
 - november: predstava vzgojiteljic Vrtca Radlje: Kdo tako grdo poje?
 - november: beremo in gledamo knjigo v tednu slovenskih splošnih knjižnic: dve ločeni predstavi: za mlajše in starejše otroke,
 - december: praznična predstava vzgojiteljic iz vrtca Radlje: Božične potičke za vse in delavnica v sodelovanju z Društvom prijateljev mladine Radlje.
- Predstave in animacije so zelo dobro obiskane in so pomembna oblika spodbujanja družinskega branja. Po večini predstav izvedemo še ustvarjalno delavnico v knjižnici, ki se je družine rade udeležijo.

3) Vrtec, OŠ na obisku

To so praviloma nenapovedani obiski knjižnice, na katerih si otroci z vzgojiteljico preberejo pravljico, si knjige izposodijo, se pogovarjajo o knjigah, se seznaniijo z novostmi, igrajo v igralnem kotičku ali ogledajo risanko. Ostali obiski vrtcev in šol, ki so načrtovani s posebnim namenom, so beleženi pod tiste dejavnosti.

4) Sovica v vrtcu – spodbujanje družinskega branja in obiskovanja knjižnice.

Dejavnost povezuje otroke, oziroma njihove družine, vrtce in knjižnico. Od prve izvedbe v letu 2020, ko smo jo preizkusili v sodelovanju z radeljskim vrtcem, do sedanje, pete sezone, se je izkazala kot zelo dobrodošla oblika spodbujanja družinskega branja, ki je povezano z nujnimi obiski knjižnice. Vključenih je večina skupin iz vseh vrtcev, razen iz tistih, kjer podobno obliko spodbujanja k branju že izvajajo. Pri izvajanju je ključno dobro sodelovanje knjižnice in vrtcev, oziroma knjižničark in vzgojiteljic ter vodstev obeh institucij.

5) Čajanke s knjigo

V sodelovanju z Osnovno šolo Muta izvajamo to obliko spodbujanja branja pri učencih 2. in 3. triletja. Na čajankah sodelujejo učenci, šolska knjižničarka in mentorica na šoli ter mentorica iz knjižnice. Branju knjige na določeno temo sledi pogovor s povabljenim gostom ali druga dejavnost. V letu 2024 so bile izvedene vse načrtovane čajanke:

- 19. januar, 7., 8., 9. razred: tema: LJUBEZEN: izdelava plakata,
- 8. marec, 4., 5., 6. razred: tema: DRUGAČNOST, gostja: Ivica Kotnik,
- 15. marec, 7., 8., 9. razred: NA LOVU ZA KRIMINALOM: igre, kviz,
- 18. april: Zaključek čajank »Vau, dobra knjiga!« in podelitev nagrad za sodelovanje,
- 15. november, 7., 8., 9. razred: PUSTOLOVŠČINAM NAPROTI, gostja: Marinka Dretnik
- 22. november, 4., 5., 6. razred: PUSTOLOVŠČINAM NAPROTI, gostja: Katja Črešnik Rac.

Interes za sodelovanje na čajankah in branje knjig na izbrane teme ostaja in se celo povečuje, kar izkazujejo tudi podatki o obisku. Zelo dobrodošli so gostje, ki so skrbno izbrani, prav tako pa učenci zelo dejavno sodelujejo na raznih delavnicah, ki jih pripravijo knjižničarki in mentorice na šoli.

6) Rastem s knjigo

Za osnovnošolce in dijake srednje šole pripravljamo projekt, ki je sicer spodbujen s strani Ministrstva za kulturo in Javne agencije za knjigo, glavno delo pa opravimo splošne knjižnice – v sodelovanju z osnovnimi šolami in srednjo šolo na našem območju. Sedmošolci z vseh osnovnih šol na našem območju in dijaki prvih letnikov srednje šole na Muti nas obiščejo v dogovorjenem terminu in pri nas preživijo eno ali dve uri. Program, ki ga izvedemo zajema spodbude za branje, seznanjanje z osnovnim znanjem o organiziranosti splošnih knjižnic, poslovanjem in pogojih članstva ter osnove informacijskega opismenjevanja s poudarkom na samostojnem iskanju gradiva po računalniškem katalogu in dostop do elektronskih knjig na portalih Cobiss Ela in Audibook. Projekt v knjižnici Radlje izvedemo na interaktiven način, kjer učenci in dijaki aktivno sodelujejo. Uporabo knjižnično informacijskega sistema, ki jim jo predstavimo, tudi preizkusijo v praksi, saj menimo, da je poznavanje KIS ključnega pomena kot podpora pri njihovem nadaljnjem izobraževanju in spodbuda za obiskovanje knjižnic in uporabo knjižničnih storitev. V okviru projekta učenci in dijaki prejmejo izbrano knjigo. Koordinatorjem projekta na šolah priporočamo, da knjigo vključijo v šolski proces kot obvezno čtivo, ki ga bodo pri pouku obravnavali. Projekt ocenjujemo tako splošne knjižnice kot šole kot zelo dobro priložnost, da podamo učencem in dijakom koristne informacije na področju branja in uporabe knjižničnih storitev.

7) Druge dogovorjene oblike spodbujanja branja za OŠ, SŠ in vrtce.

- **dejavnosti za osnovnošolce, ki jih izvajamo po dogovoru s šolskimi knjižničarji, učitelji in vzgojitelji.** Oblikovane dejavnosti so posebej primerne za posamezne razrede in jih pred začetkom šolskega leta predstavimo na sestanku za šolske knjižničarje. Ključno je namreč dobro povezovanje z vsemi osnovnimi šolami, saj tako šole kot knjižnice ugotavljamo, da skupni cilj: izboljšanje branja in bralnih navad lahko pri otrocih in mladini dosežemo le z dobrim sodelovanjem. V letu 2024 smo dejavnosti za četrte, pete in šeste razrede vseh osnovnih šol izvedli v vseh krajevnih knjižnicah, kar je velik uspeh. Zelo dobro smo izpeljali tudi dejavnosti za prvo triletje. Manj uspešni smo pri dogovarjanju obiskov osmih in devetih razredov, predvsem zaradi natrpanih urnikov in težav pri usklajevanju terminov. Verjamemo, da se bodo posamezni razredi iz šol do konca šolskega leta še dogovorili za sodelovanje in obisk knjižnice.

- **KNJIŽNE URICE v knjižnici Podvelka** so oblika spodbujanja obiskovanja knjižnice in branja za skupino iz vrtca v Podvelki. Ključno je dobro sodelovanje knjižničarke in vzgojiteljice, ki na književni uri predstavljata vsebine ali vsebinske sklope z uporabo knjig in priročnikov za najmlajše. Pri tem uporabita različne metode in pristope: ustvarjalne delavnice, reševanje ugank in igre.

6.3 Dejavnosti za SPODBUJANJE BRANJA PRI ODRASLIH

8) Bralno-pogovorna srečanja in bralne ure v domu za starejše občane v Radljah

V letu 2024 so v Knjižnici Radlje aktivno delovale tri bralne skupine: bralno-pogovorna srečanja v knjižnici na Muti, kjer so se srečali 9 krat, bralni klub v Radljah s šestimi srečanji in bralno-pogovorna srečanja v knjižnici Radlje s sedmimi srečanji.

V okviru približevanja knjige starejšim izvajamo bralne ure v domu Mavida na Hmelini v Radljah, v letu 2024 so bile štiri. Bralna srečanja na Muti in bralne ure v domu za starejše občane vodi bibliotekarka Aleksandra, bralna srečanja v Radljah in bralni klub pa vodita Breda Bobovnik in Martina Vajs kot prostovoljki. Bralne skupine so odlična izbira tako za bralce, ki radi berejo in delijo svoje bralne vtise kot za tiste, ki ne berejo veliko in dobijo na srečanjih dobra priporočila za branje.

9) Predstavitve knjig in literarni dogodki

Na literarne večere povabimo pisatelje, ki so uveljavljeni ali celo poklicni pisatelji ter pisatelje, ki se s pisanjem ukvarjajo ljubiteljsko. Srečanje z avtorji in predstavitve knjig so najboljša spodbuda za branje. Od osmih smo pet dogodkov izvedli v osrednji knjižnici ali v galeriji nad prostori knjižnice v Radljah, dva v knjižnici na Muti in enega v knjižnici Vuzenica. Na literarnem srečanju s pisatelji iz Kulturnega društva Studenci, smo otvorili tudi razstavo slik njihove likovne sekcije.

Dva dogodka sta bila povezana z začetkom in zaključkom bralne značke za odrasle Korošci pa bukve beremo, ostale smo izbrali na podlagi aktualnosti, predstavitve domačih avtorjev in usklajenih dogovorov:

- 25. januar, KK Muta: Bernarda Kuster: Naj ti dokažem, da nisi pravi zame,
- 16. februar, OK Radlje: Ksenija Benedetti: Hiša sozvočja,
- 22. februar, OK Radlje: David Valenti: Premagaj lenivca v sebi,
- 21. marec, OK Radlje: Lucija Čevnik: Mama hčerki, Hčerka mami,
- 5. april, KK Vuzenica: Pomladno prebujanje s poezijo in prozo s člani literarne skupine Utrip Zgornje Drave,
- 19. april, OK Radlje: Jernej Dirnbek: Ledena kraljica in zaključek bralne značke za odrasle Korošci pa bukve beremo,
- 4. oktober, OK Radlje: Tomaž Mihelič: 33, To ni še ena knjiga o Caminu za uspešen začetek 15. sezone bralne značke Korošci pa bukve beremo,
- 13. november, KK Muta: Aleš Tacer in Kulturno društvo Studenci, literarna sekcija Vedrina in likovna sekcija.

10) Predstavitve strokovnih knjig in predavanja.

Organiziramo jih glede na aktualna dogajanja, izide knjig ter glede na zaznane interese v našem okolju. V letu 2024 smo izvedli 16 predavanj ali predstavitev knjig, od teh 10 v osrednji knjižnici Radlje in 6 v krajevni knjižnici Podvelka ali v izposojevališču Kapla:

- 13. januar, OK Radlje: Društvo Tobí: Skrb za zapuščene živali,
- 27. januar, OK Radlje: predavanje ob mednarodnem dnevu spomina na žrtve holokavsta: Hasan Hasanović: Genocid v Srebrenici,
- 1. februar, OK Radlje: Boris Hajdinjak: Sorodniki borcev Pohorskega bataljona kot žrtve nacističnega nasilja,
- 20. februar: OK Radlje: KGZS Celje: Igor Škrbot: Vrtnarim načrtno,
- 18. marec: I Kapla: Slavica Robnik: predstavitev predelave in uporabe zelišč,
- 19. marec, OK Radlje: Klavdija Sudar: Kako do boljšega telesnega in duševnega počutja?,
- 4. april, OK Radlje: KGZS-Zavod Celje: Zakaj in kako do dopolnilne dejavnosti na kmetiji?,
- 11. april, KK Podvelka: Nuša Hamler: Semenarimo z ljubeznijo,
- 13. april, OK Radlje: Marenberške tačke: Predstavitev hrtjega sveta,
- 11. maj, OK Radlje: Marenberške tačke: Razumevanje pasjega jezika,
- 27. maj: I Kapla: Liljana Suhodolčan: Sprehod po tekstilni zbirki Koroškega pokrajinskega muzeja,
- 6. junij, KK Podvelka: Tinca Vomer: Divja hrana v kulinariki,
- 24. junij, KK Podvelka: Mirko Kogelnik: Bogata tradicija zeliščarstva in apotekarstva v Zg. Dravski dolini v dokumentih in artefaktih,
- 18. november, I Kapla: Mateja Rihter: Aromaterapija,
- 21. november, OK Radlje: Jana Lavtižar: Starajoči se starši. Med preobremenjenostjo in dolžnostjo,
- 28. november, OK Radlje: Hospic: Slavko Skralovnik: Fosili,

11) Potopisna predavanja

Med strokovna predavanja štejemo tudi **potopisna predavanja**, ki pa jih ločimo od ostalih, saj imajo svojo specifikko in »svojo publiko«, ki ji je tovrstna oblika predstavitve potovanj posebej všeč. Pri izbiri dajemo prednost popotnikom domačinom, ki želijo predstaviti svoja potovanja ter popotnikom, ki so svoje popotniške izkušnje zapisali v knjigi. V letu 2024 smo v program vključili eno potopisno predavanje za otroke. Skupno smo izvedli pet potopisov, vse v osrednji knjižnici:

- 27. februar: Andrej Voje: Potopljene skrivnosti,
- 4. marec: Andreja Senica: Kreta,
- 23. marec: Zoran Furman: Igre narave – potopisno predavanje za otroke,
- 24. oktober: Boštjan Golob: Drugačno potopisno predavanje iz Azije,
- 14. november: Marinka Dretnik: Danska.

12) Predstavitveni ogledi knjižnic

So oblike, ki pogosto vključujejo še druge dejavnosti, na primer voden ogled razstave, delavnico, predstavitev in podobno. Namenjeni so predvsem zaključenim interesnim skupinam in se izvedejo praviloma po vnaprejšnjem dogovoru. V letu 2024 smo beležili šest obiskov, od teh 3 za odrasle in 3 za mladino in otroke.

13) Odprtja razstav in vodeni ogledi razstav

Likovne, fotografske in druge razstave organiziramo v knjižničnih prostorih v glavnem v sodelovanju z JSKD OI Radlje ali na pobudo lokalnih društev, ustanov in posameznikov, ki jim naši pogoji ustrezajo. Večino razstav organiziramo v osrednji knjižnici v Radljah, za manjše razstave so primerni tudi prostori knjižnic na Muti, v Podvelki in v Ribnici na Pohorju. Večinoma organiziramo tudi odprtja razstav – v skladu z dogovorom z razstavljavci. Razstavljavcem je kljub slabšim pogojem (prostor, osvetlitev)

razstavljanje v knjižničnih prostorih zanimivo, ker so razstave vedno na ogled v času odprtosti knjižnice ter je obisk razstav prost. Pri odločanju dajemo prednost lokalnim društvom ter posameznikom in razstavam, ki so tematsko vezane na knjigo ali branje. Pomembne so tudi razstave otroških del, ki jih pripravljamo v sodelovanju s šolami in vrtci, saj se z njimi knjižnični prostori popestrijo.

Večje razstave:

februar: galerija OK Radlje: razstava likovnih del devetošolcev iz OŠ Radlje: Optične iluzije,

marec: galerija OK Radlje: pregledna razstava slik Alojza Erjavca,

maj: galerija OK Radlje: razstava slikarskih del Franja Maroška,

junij: galerija OK Radlje: gostujoča razstava Osamosvojitvena vojna 1991,

september: galerija OK Radlje: razstava o mladinskem prostovoljnem delu nekoč in o prostovoljstvu danes v Knjižnici Radlje,

oktober: galerija OK Radlje: območna likovna razstava ljubiteljskih likovnikov, JSKD,

november: KK Muta: razstava likovnih del članov likovnih sekcij Kulturnega društva Studenci Maribor.

Manjše razstave in razstave v vitrinah OK Radlje:

januar: OK Radlje-vitrine: Simon Rutnik: manjša slikarska in kiparska dela,

marec, KK Muta: dijaki SŠ Ravne na Koroškem: manjši kovani izdelki,

maj: OK Radlje-vitrine: Natalija Robnik: slike s kamenčki,

oktober: OK Radlje-vitrine: Pohorska zarja: razstava ročnih del,

november: KK Muta: Muce copatarice: razstava copatk,

december: KK Muta: Simon Rutnik: Jaslice

Tematske razstave, s katerim opozorimo obiskovalce na spominske dneve, praznike, obeležja, rojstne ali druge jubileje slovenskih pesnikov in pisateljev ter drugih znanih osebnosti, na aktualna dogajanja in podobno. Tematske razstave so pomembna oblika promocije knjižničnega gradiva, saj ob razstavi izpostavimo gradivo na temo. Stalna tematska razstava je ob Kresnikovi nagradi v juniju, s katero opozorimo na nagrajene knjige slovenskih avtorjev, saj le-te vidno **označujemo**, kar je v pomoč tako knjižničarjem pri svetovanju in članom pri izbiri gradiva ter dodatna spodbuda za branje del slovenskih avtorjev.

14) Ustvarjalne delavnice in srečanja izvajamo v naših knjižnicah tradicionalno. Na delavnicah uporabljamo knjige in revije kot informacijski vir, vedno pogosteje vključujemo tudi informacijske vire, dostopne na spletu. Cilji ustvarjalnih delavnic so: razvijanje informacijske pismenosti, urjenje motoričnih spretnosti, spoznavanje tehnik in materialov, kreativno reševanje nalog, izmenjava informacij in idej ter kvalitetno preživljanje prostega časa.

Ustvarjalna srečanja za odrasle in otroke potekajo v knjižnici Radlje od oktobra do marca. Hkrati potekata ločeno dve delavnici: za otroke in za odrasle.

Otroci so izdelovali: ptičje krmilnice, izdelke z volno, pustne dodatke, lonček za pisala, izdelke iz usnja, lonček za jagode, jesensko igro, čarovnice, skodelico i okraske iz das mase, okrašen stekleni lonček, okraske iz stiropora, sladice v kozarčku in praznično embalažo.

V delavnicah za odrasle so se udeleženske izdelovale: slike z barvnimi peski, kvačkane košarice, izdelke iz usnja, zviti nakit iz žice, kornet iz das mase in šopek iz listja in suhega cvetja, nakit in okraske iz aluminijeve žice, poslikan prt ter svečnik in svečo za praznični pogrinjek.

V počitniških ustvarjalnih ponedeljkih v juliju in avgustu so otroci izdelovali: želvico z bonboni, igro miške in sirček, gibalno kocko, igro človek gibaj se, igro ujemi žogico, izdelke s 3D pisali, igro mini košarka ter podajalce žogic.

Ustvarjalne delavnice so tudi vključene v pravljичne ure, knjižne urice, potekajo po predstavah in podobno. Te delavnice niso posebej evidentirane ker so dopolnitev druge dejavnosti.

15) Druge predstavitve in dejavnosti

Pod druge dejavnosti prištevamo različne delavnice, ki jih izvedemo kot nadaljevanje predavanj ali samostojno s ciljem informiranja udeležencev o različnih tehnikah za izboljšanje življenja. Pod druge dejavnosti evidentiramo tudi aktivnosti, ki terjajo veliko priprav in dela celotnega kolektiva in so namenjene spodbujanju obiskovanja knjižnice in branja:

Bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo. Pod skupnim nazivom in pod podobnimi pogoji izvajamo bralno značko vse koroške splošne knjižnice. Dejavnost je zasnovana tako, da lahko sodelujejo tudi osebe, ki imajo iz različnih razlogov omejeno sposobnost razumevanja besedil. S tem vključimo osebe s posebnimi potrebami in invalide.

V aprilu 2024 je bilo oddanih 136 bralnih kartonov in udeleženci so knjižno nagrado in praktično darilo prevzeli v knjižnici na zaključni prireditvi.

Počitalci - počitniški bralci je oblika spodbujanja branja, ki jo izvajamo v poletnih počitnicah. Sodelujoči osnovnošolci in dijaki v počitniškem projektu prejmejo knjižico z navodili in zbirajo žige za prebrane knjige. Knjige si sodelujoči sami izberejo, morajo pa biti primerne njihovi starosti. Določeno število prebranih knjig prinaša praktične nagrade. Projekt izvajamo v vseh krajevnih knjižnicah. Nagrajenci so povabljeni na zaključek, kjer se zabavajo s povabljenim gostom in sodelujejo v nagradnem žrebanju. V letu 2024 smo 72 počitalcem podarili majico za nagrado.

Mini bralec – počitniška bralna akcija z namenom spodbujanja družinskega branja. Oblikovali smo jo za predšolske otroke, ki se ne morejo vključiti med počitalce. Vključeni otroci so morali z družinskim članom obiskati knjižnico, si izposoditi poleg določene knjige še dve po lastni izbiri, jih prebrati ter vtise narisati v knjižico. Določeno knjigo je spremljal medvedek, s katerim so se otroci doma igrali in mu pravljice pripovedovali. Ob vračilu izpolnjene knjižice in knjig so otroci prejeli nahrbtnik za nagrado. V letu 2024 smo nahrbtnik za nagrado podarili 54 minibralcem.

16) Širša promocijska dejavnost knjižnice poteka v glavnem v sodelovanju z vsemi slovenskimi splošnimi knjižnicami ali še širše, v katere so vključene še druge ustanove in organizacije. Cilj skupne promocije je večja prepoznavnost in pojavljanje v nacionalnih medijih. Splošne knjižnice namreč več ali manj delujemo vsaka v svojem lokalnem okolju in je tovrstnih priložnosti malo.

V letu 2024 smo v aprilu izvedli dejavnosti, ki so povezane s svetovnim dnevom mladinskih knjig in knjig nasploh ter v novembru dejavnosti, ki so povezane s tednom slovenskih splošnih knjižnic.

6.4 SREDSTVA IN KADRI za izvedbo dejavnosti in prireditev

1) Sredstva: večina sredstev, ki jih beležimo in izkazujemo pod postavko »sredstva za prireditve«, je potrebnih za materialne stroške za pripravo prireditev, za nagrade udeležencem ter za storitve izvedbe. Za izvedbo vseh prireditev smo v letu 2024 porabili 9.881 €, v letu 2023 pa 9.371 €. Stroški vključujejo tudi stroške promocije knjižnične dejavnosti.

2) Kadri: za izvajanje dejavnosti in prireditev skrbimo vsi zaposleni v knjižnici. Med vse strokovne delavce so razdeljene posamezne dejavnosti. Delavci ob načrtovanju in izvajanju dejavnosti skrbijo tudi

za njihovo razvijanje ter prilagajanje spremembam sodobne družbe. Za izboljšanje tovrstnih dejavnosti, ki so zelo pomembne za doseganje najpomembnejših ciljev knjižnične dejavnosti nam bistveno primanjkuje strokovnega kadra. Pri nekaterih dejavnostih so vključeni prostovoljci: občani, ki lahko in želijo s svojimi sposobnostmi in znanji sodelovati. V letu 2024 so sodelovale tri prostovoljke: dve pri bralnih skupinah in ena pri ustvarjalnih delavnicah. Skupno število prostovoljno opravljenih ur je bilo 56.

7 ZAPOSLENI V KNJIŽNICI

V začetku leta 2024 je bilo v knjižnici redno in po pogodbah zaposlenih: 6,8625 delavcev, od tega: 1 direktor, 0,80 računovodsko-administrativnega delavca in 5,0625 strokovnih delavcev. 1. avgusta smo na podlagi soglasij občin ustanoviteljic zaposlili dodatno strokovno delavko, knjižničarko. Število redno zaposlenih se je tako povečalo za enega strokovnega delavca.

oblika zaposlitve	delovno mesto	Stanje 01.01.2024 (število delavcev)	Stanje 31.12.2024 (število delavcev)
redna zaposlitev	direktor	1	1
	administrativno-računovodski delavec	0,80	0,80
	čistilka	0	0
	knjižničar	0,5	1,5
	višji knjižničar	1,5	1,5
	bibliotekar	3	3
	skupaj število redno zaposlenih	6,80	7,80
zaposlitev po pogodbi	bibliotekar	0,0625	0,0625
	SKUPAJ VSI ZAPOSLENI	6,8625	7,8625

Na podlagi soglasja vseh občin ustanoviteljic, je bil 2. 10. 2024 sprejet nov Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Radlje ob Dravi in na 1. dopisni seji Sveta zavoda 17. 12. 2024 zaradi uveljavitve novega plačnega sistema sprejet Pravilnik o spremembah Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Radlje ob Dravi.

Nov pravilnik o sistemizaciji na podlagi Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe določa minimalno zaposlitev 9 strokovnih delavcev, od teh 5 bibliotekarjev, direktorja, 1 računovodsko administrativnega delavca ter 0,5 hišnika in 0,5 čistilke, s tem da se tehnična delovna mesta lahko nadomestijo z zunanjimi izvajalci, kot je to urejeno sedaj.

Ker knjižnica minimalnih zaposlitev še ne dosega, bomo občinam ustanoviteljicam v naslednji letih predlagali postopno zaposlovanje delavcev do izpolnitve minimalnih kadrovskih pogojev, kar pomeni: zaposlitev dodatnega bibliotekarja in dveh knjižničarjev ter 0,2 računovodje.

Vsi zaposleni izpolnjujejo pogoje za delo na delovnih mestih. Novo zaposlena knjižničarka se pripravlja na opravljanje bibliotekarskega izpita, ki ga mora opraviti v roku enega leta od zaposlitve.

Kadrovski primanjkljaj vpliva tako na izvajanje naših osnovnih dejavnosti, pri katerih smo stalno pred prilagajanjem lestvice prioritet, kot na veliko tveganje, da sploh zagotovimo izvajanje knjižnične dejavnosti ob odsotnosti več zaposlenih zaradi različnih razlogov.

8 STROKOVNO BIBLIOTEKARSKO DELO

V letu 2024 smo za potrebe strokovne obdelave podatkov o knjižničnem gradivu **prevzeli iz vzajemne baze 3.810 bibliografskih zapisov**. Vse podatke smo ob prenosu v svojo bazo podatkov uredili in prilagodili našim zahtevam in našemu stanju.

V slovensko bazo bibliografskih podatkov smo prispevali **15 zapisov monografskih publikacij**.

Bibliografski podatki v sistemu vzajemne katalogizacije omogočajo učinkovito nadaljnje delo z gradivom v lokalni bazi podatkov: iskanje z iskalnimi orodji, kasnejše dopolnjevanje bibliografskih podatkov in podatkov o zalogi, urejanje, izdelava seznamov, statistik in podobno.

Tudi v letu 2024 smo priporočilne sezname knjižničnega gradiva izdelovali v sistemu COBISS+, kar pomeni tudi stalne spremembe in prilagajanja v lokalni bazi bibliografskih podatkov.

V letu 2024 smo tako kot prejšnja leta izvajali zelo omejeno domoznansko dejavnosti, skraćeno zgolj na zbiranje podatkov in člankov z domoznansko vsebino v papirnatih ali elektronski obliki. Bibliografsko člankov zaradi pomanjkanja kadrov še ne obdelamo.

Kljub kadrovski stiski sodelujemo v projektu Dobreknjige.si, v katerem strokovni delavci po knjižnicah oblikujejo priporočila za branje ter tako prispevajo vsebine na skupnem knjižničnem portalu, ki je namenjen bralcem, da se tako lažje odločijo za ustrezno čtivo. V letu 2024 je ena vnašalka-bibliotekarka pripravila 10 zapisov – priporočil za branje. Skupno je Knjižnica Radlje ob Dravi v bazo zapisov prispevala 56 priporočil in samo v letu 2024 zagotovila 23.053 ogledov na portalu Dobreknjige.si.

V letu 2024 smo se udeležili več strokovnih izobraževanj, ker je bila ponudba tudi pestra. Nekatera izobraževanja so nujna za delo v vzajemni katalogizaciji in obdelavi bibliografskih podatkov, nekatera pa za spodbujanje k branju pri različnih ciljnih skupinah. Tudi v letu 2024 je precej izobraževanj potekalo virtualno z orodji kot so Zoom ali MS Teams, kar je dobrodošlo za organizacijo dela, ima pa po drugi strani tudi določene pomanjkljivosti. Cilj vsakoletnega načrta je, da se vsaka strokovna delavka udeleži vsaj enega izobraževanja v stroki in cilj smo v letu 2024 dosegli.

Nova sodelavka se je usposabljala za učinkovito strokovno delo pod mentorstvom bibliotekarke iz kolektiva. Pri usposabljanju so v program vključene vse zaposlene v knjižnici. Usposabljanje je del priprave na bibliotekarski izpit, ki ga bo knjižničarka opravljala v aprilu 2025.

V jeseni 2024 smo sodelovali na novo oblikovanem strokovnem srečanju Koroške dobre prakse, ki je potekalo v Osrednji študijski knjižnici dr. Franca Sušnika na Ravnah na Koroškem. Tri sodelavke so predstavile našo dobro prakso na področju sodelovanja z osnovnimi šolami na našem območju in programe, ki smo jih oblikovali za posamezne razrede osnovne šole. Koroške dobre prakse bomo kot izmenjavo dobrih idej izvajali enkrat letno, vsakič v drugi koroški osrednji knjižnici.

V jeseni 2024 smo se intenzivneje pripravljali na uporabo programov v COBISS Lib, ki bo junija 2025 nadomestil COBISS3. Sprva napovedana ukinitve COBISS3 s koncem leta 2024, je bila prestavljena za 6 mesecev in s tem podaljšan čas za usvajanje novega načina dela.

9 PROSTORI knjižnice in OPREMA

9.1 PROSTORI knjižnice

Knjižnica Radlje ob Dravi ima skupaj 1264 m² uporabne površine, s tem da 62 % skupne površine meri osrednja knjižnica v Radljah: prostor za knjižnično dejavnost in za delavce knjižnice ter skladišče.

Iz tabele so razvidni podatki o površini knjižnice ter število čitalniških sedežev – stanje v letu 2024:

Površina v m ²	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	Kapla	Knjižnica skupaj
uporabna površina za knjižnično dejavnost	624	187	78	145	41	45	1120
uporabna površina za delavce knjižnice in skladišče	165	0	0	0	0	0	165
Skupaj površina	789	187	78	145	41	45	1285
število čitalniških sedežev	68	10	8	10	5	12	113

Število čitalniških sedežev je seveda odvisno predvsem od uporabne površine posamezne knjižnice.

S preselitvijo krajevne knjižnice Vuzenica konec leta 2022 in preselitvijo izposojevališča na Kapli iz šolskega prostora v sosednjo stavbo v septembru 2023, so vse organizacijske enote Knjižnice Radlje ob Dravi ustrezno opremljene in pogoji za izvajanje knjižnične dejavnosti izboljšani. Čeprav sta površini krajevnih knjižnic v Vuzenici in Ribnici na Pohorju mali, so v obeh knjižnicah na razpolago sosednji skupni prostori, kjer izvajamo prireditve in dejavnosti. Ker gre za racionalno souporabo skupnih večnamenskih prostorov, jih ne moremo navajati kot prostore knjižnice.

9.2 OPREMA

1) Računalniška oprema

Pomemben del opreme knjižnice je opremljenost z računalniškimi delovnimi postajami za uporabnike. S tem je uporabnikom omogočen dostop do knjižničnega kataloga in drugih informacij javnega značaja ter hkrati ponujena dodatna storitev knjižnice – uporaba računalniških programov za individualno rabo ter tisk in preslikava dokumentov. Knjižnice so različno opremljene, predvsem v odvisnosti od sredstev, ki jih občine namenijo za nakup opreme in od možnosti, ki jih knjižnični prostori omogočajo.

Spodnja tabela izkazuje podatke o številu opreme, ne pa tudi o stanju, oziroma starosti in o vrsti opreme, ki pa v tem trenutku ni zaskrbljujoča. Za vse zaposlene v osrednji knjižnici in za izposojajo v vseh krajevnih knjižnicah smo v letu 2023 kupili skupno 11 novih računalnikov in tako zamenjali nezanesljivo in zastarelo opremo kot smo načrtovali. Z namestitvijo nove opreme smo pričeli uporabljati programe MS Office 365, do donacije katerih smo kot knjižnica upravičeni. Programska oprema omogoča lažje delo vseh zaposlenih, ki delajo na različnih enotah.

Iz tabele je razvidno, da v knjižnici na Kapli ni računalniške opreme niti za zaposlene, niti za uporabnike. Opremo namreč zagotavlja osnovna šola, ker knjižnica združuje tako šolsko kot splošno knjižnico. V drugih enotah opremljenost z računalniki ustreza povprečnemu povpraševanju, oziroma potrebam uporabnikov. V osrednji knjižnici v Radljah, v krajevni knjižnici (KK) Vuzenica in v KK Podvelka so računalniki za uporabnike prenosni, tako lahko hitro uredimo računalniško učilnico za do 10 uporabnikov v vsaki od naših knjižnic. Prenosniki za Radlje in Vuzenico so bili kupljeni v letu 2021 v okviru projekta Čebela bere med prav z namenom večje mobilnosti in s tem večje uporabnosti opreme. Prav tako bomo v bodoče za uporabnike kupili prenosne računalnike, kot smo to realizirali v letu 2024 v KK Podvelka.

Vse enote so tudi opremljene z večopravilnimi napravami, na katerih je poleg tiskanja možna preslikava in kopiranje dokumentov, oziroma gradiva.

Nova računalniška in informacijsko komunikacijska oprema v letu 2024:

Lokacija:	Nova IKT oprema v letu 2024	Finančni vir:
Oprema za skupno rabo in izvedbo dejavnosti	prenosni računalnik prenosni projektor	lastna sredstva
Knjižnica Podvelka	2 prenosna računalnika za uporabnike	Občina Podvelka in Ministrstvo za kulturo

Opremljenost knjižnic in izposojevališč z računalniško opremo – stanje konec leta 2024:

	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	Kapla	Knjižnica skupaj
računalniki za zaposlene	8	1	1	1	1	0	12
računalniki za uporabnike	10	4	4	2	1	0	21
tiskalniki za uporabnike	1	1	1	1	1	0	5

Internetni dostop je povsod urejen v skladu z najugodnejšimi možnostmi. Na Kapli in v Podvelki je način dostopa do internetnih povezav ADSL, v Radljah in v Vuzenici je to kabelska povezava. V Ribnici na Pohorju in na Muti pa optična povezava. V osrednji knjižnici Radlje je uporabnikom omogočen brezžični dostop do interneta preko omrežja Libroam/Eduroam. Brezžični dostop je omogočen tudi na Muti, Ribnici na Pohorju, v Podvelki in po preselitvi v nove prostore tudi v knjižnici v Vuzenici. V vseh enotah knjižnice je internetna povezava nujna za avtomatizirano izposajo, saj je elektronski katalog nameščen na oddaljenem strežniku inštituta IZUM.

2) Pohištvena in druga oprema v knjižnici

Vse naše knjižnice so ustrezno opremljene s pohištveno in drugo opremo, ki pa jo seveda postopno obnavljamo in dopolnjujemo pretežno v dogovoru s posameznimi občinami, da načrtujejo investicije v svojih proračunih. Z novim pohištvom po projektu Čebela bere med smo v letu 2021 rešili najbolj pereča problema: dokup knjižnih regalov in nujnega pohištva v osrednji knjižnici Radlje in zamenjavo povsem dotrajanega pohištva krajevne knjižnice v Vuzenici.

Nova pohištvena in druga oprema v letu 2024:

Lokacija:	Nova pohištvena in druga oprema v letu 2024	Finančni vir:
Oprema za skupno rabo in izvedbo dejavnosti	televizor za čitalnico v OK Radlje, oder za prireditve,	lastna sredstva
Knjižnica Muta	zabojnik za vračanje gradiva, 4 mize za uporabnike	Občina Muta in lastna sredstva
Knjižnica Podvelka	stenski knjižni regal za KK Podvelka	Občina Podvelka

Kupili smo tudi opremo, ki je v knjigovodskih listinah zaradi nižjih posamičnih vrednosti vodena kot drobni inventar in je kupljena za izboljšanje dela, oziroma delovnih procesov ter nadomestitev izrabljene opreme: zložljive klopce in miško za računalnik.

10 POVEZOVANJE KNJIŽNICE Z OKOLJEM

Pri vsej svoji dejavnosti se knjižnica povezuje lokalno z ustanovitelji, osnovnimi šolami, srednjo šolo, vrtci, zavodi, društvi in podjetji na svojem območju. Predvsem vsebinsko na izvajanje raznih dejavnosti in prireditev močno vplivajo aktivna društva in aktivni posamezniki. Knjižnica vsekakor spodbuja vsako takšno aktivno udejstvovanje in povezovanje v posameznem okolju, saj s tem bogatimo svoja življenja in življenja drugih. Vizija knjižnice sovпада s temi prizadevanji, saj knjižnica želi ostati in postati kraj druženja in srečevanja za različne ciljne skupine. V letu 2024 smo se aktivneje povezali s Centrom za krepitev zdravja, ki deluje v okviru Zdravstvenega doma Radlje in skupno izvedli različne programe, v katerih center uporabnike spodbuja k uporabi knjižnice in promovira branje.

Zelo dobro sodelujemo z JSKD, območno izpostavo v Radljah. V večletnem sodelovanju se je oblikovalo kar nekaj stalnic, kot so likovne in druge razstave, literarni večeri in podobno. Vsako sodelovanje obogati naše delovanje in popestri dogajanje v knjižnici.

Po strokovni plati sodelujemo z društvi bibliotekarjev, vsi zaposleni smo člani Društva bibliotekarjev Koroške, z drugimi knjižnicami v Sloveniji, Združenjem splošnih knjižnic, Oddelkom za izobraževanje, razvoj in svetovanje ter Oddelkom za raziskave na NUK-u, Javno agencijo za knjigo (JAK-om) in Ministrstvom za kulturo.

Posebej pomembno je sodelovanje z drugimi koroškimi knjižnicami, posebej z Osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika, ki je tudi naša območna knjižnica z zakonsko določenimi območnimi nalogami. Konkretno za uporabnike omogoča dostop do uporabnih in raznovrstnih podatkovnih baz in brezplačno medknjižnično izposajo med koroškimi knjižnicami.

Strokovno povezovanje je v današnji hitro razvijajoči se družbi nujno. Je pomemben vir informacij, neformalnih izobraževanj, vedno pogostejše pa tudi način najcenejšega in učinkovitega izobraževanja, ki ga knjižnice oblikujejo na podlagi uspešnih praks in izvajajo za druge knjižnice. Z aktivnim sodelovanjem na strokovnem posvetovanju na Hrvaškem, kjer smo predstavili projekt Čebela bere med in s tem uspešno vsebinsko in formalno sodelovanje pri črpanju evropskih sredstev, smo zastavili prve temelje za mednarodno strokovno sodelovanje, s katerim lahko v prihodnje svoje strokovno delo bistveno izboljšamo.

RAČUNOVODSKO POROČILO JAVNEGA ZAVODA

Računovodsko poročilo obsega bilanco stanja, izkaz prihodkov in odhodkov ter pojasnila k obema računovodskima izkazoma.

Obrazec po katerem se sestavi bilanca je enoten za vse uporabnike EKN, obrazec po katerem se sestavi izkaz prihodkov in odhodkov pa je poseben za druge uporabnike EKN in poseben za določene uporabnike EKN.

RAČUNOVODSKO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJE PRILOGE:

1. Priloge iz Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava ((Uradni list RS, št.133/23 in 81/24).

- a) Bilanca stanja
- b) Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
- c) Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in pojasnil ter druga pojasnila določena s tem pravilnikom
- d) Izkaz prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov
- e) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka
- f) Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov
- g) Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov
- h) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

RAČUNOVODSKO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJA POJASNILA:

1. Pojasnila k postavkam bilance stanje
2. Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
 - a) Analiza prihodkov (konti skupine 76)
 - b) Analiza odhodkov (konti skupine 46)
 - c) Analiza poslovnega izida

Zakonske osnove za sestavo računovodskega poročila:

- Zakon o javnih financah, (UR RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10 in 76/23),
- Zakon o računovodstvu (Ur. l. št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE),
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (UR RS, št. 133/23 in 81/24),
- Navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Ur. l. RS, št. 12/01 do št. 102/10),
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (UR RS, št. 133/23 in 81/24),
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (UR RS, št. 133/23 in 19/24),
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, Ur. l. RS, št. t. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15,
- Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Ur. l. RS, št. 46/03),
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37.členu Zakona o računovodstvu (Ur. l. RS, št. 108/13),
- Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti, Ur. l. RS, št. 109/07, 68/09 in 137/21,
- Slovenski računovodski standardi 2024 (Uradni list RS, št. 129/23),
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 (Uradni list RS, št. 150/22, 65/23, 76/23 – ZJF-I, 97/23 in 123/23 – ZIPRS2425)ZDUPŠOP.

Interni predpisi knjižnice:

- Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi, (MUV 21/03)
- Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi (MUV 13/2024 in Uradno glasilo e-občina št. 27/2024)
- Pravilnik o računovodstvu Knjižnice Radlje ob Dravi 04.01.2016

1 BILANCA STANJA ZA LETO 2024 IN POJASNILA

Bilanca stanja je računovodski izkaz, ki vsebuje podatke o stanju sredstev ter obveznosti do virov sredstev ob koncu obračunskega obdobja, na dan 31.12.2024. Podlaga za sestavitev bilance stanja so poslovne knjige.

1.1 BILANCA STANJA ZA LETO 2024

		v EUR (brez centov)	
		ZNESEK	ZNESEK
		Tekoče leto	Predhodno leto
	SREDSTVA		
1	Neopredmetena dolgoročna sredstva	11.711	11.711
2	Popravek vrednosti neop. dolgor. sredstev	11.345	10.979
3	Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	1.576.787	1.520.974
4	Popravek vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev	1.517.726	1.453.965
I.	Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju (1-2+3-4)	59.427	67.741
1	Denarna sredstva v blagajni	253	77
2	Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah	23.474	18.798
3	Kratkoročne terjatve do kupcev	67	
4	Dani predujmi in varščine		
5	Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	25.698	21.733
6	Druge kratkoročne terjatve	76	
7	Aktivne časovne razmejitve	46	138
II.	Kratkoročna sredstva; razen zalog in aktivne časovne razmejitve (1+2+3+4+5+6+7)	49.614	40.746
	AKTIVA SKUPAJ (I.+II.)	109.041	108.487
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		
1	Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	19.142	16.619
2	Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	24.824	16.859
3	Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	3.167	2.754
4	Kratkoročne obv.do uporabnikov enotnega kontnega načrta	1.805	1.438
5	Pasivne časovne razmejitve		2.536
I.	Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve	48.938	40.206
1	Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	5.333	8.766
2	Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanju	54.094	58.975
3	Presežek prihodkov nad odhodki	676	540
II.	Lastni viri in dolgoročne obveznosti	60.103	68.281
	PASIVA SKUPAJ (I.+II.)	109.041	108.487

Prilogi k bilanci stanja:

- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih sredstev
- Stanja in gibanja dolgoročnih finančnih naložb in posojil

Knjižnica v letu 2024 ni prejela nobenih posojil, prav tako tudi ni dala nobenega posojila.

1.2 DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Z rednim letnim popisom s stanjem na dan 31.12.2024 smo dosegli, da se knjigovodski podatki o sredstvih in obveznostih do njihovih virov ne razlikujejo od dejanskih. V poslovnih knjigah knjižnica izkazuje neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva kot sredstva v upravljanju (sredstva so prenesena v uporabo in upravljanje knjižnice, vendar nad njimi nimamo lastninske pravice).

Neopredmetena sredstva in oprema se izkazujejo po načelu istovrstnosti in nabavni vrednosti. Nabavno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev predstavlja nakupna cena ter vsi stroški, ki jih je mogoče pripisati njegovi usposobitvi za uporabo. Popravek vrednosti se oblikuje posamično, v skladu s predpisanimi stopnjami po metodi enakomernega časovnega obračunavanja-amortizacije.

V letu 2024 so bili oblikovani popravki v višini 82.560,88 €.

Opredmetena osnovna sredstva, ki sodijo med drobni inventar, sem sodijo tudi knjige in neknjižno gradivo, knjižnica 100 % odpiše takoj ob nabavi. Drobni inventar se v poslovnih knjigah vodi do izločitve iz uporabe in sicer po nabavni in odpisani vrednosti. Nabava knjižničnega gradiva se v glavni knjigi knjiži na podlagi prejetih računov dobaviteljev v celotni vrednosti, v katalogizaciji pa se v sistem Cobiss evidentira posamična enota gradiva po dejanski ceni za enoto.

V letu 2024 smo nabavili knjižnično gradivo v vrednosti 64.219,69 €, opremo v vrednosti 10.027,03 € (3 prenosnike, projektor, TV sprejemnik, 4 knjižne mizice, zabojnik za knjige, knjižno omaro ter oder).

SREDSTVA ZA KNJIŽNIČNO GRADIVO	ZNESEK v EUR
Občina Radlje ob Dravi	10.000,00
Občina Muta	5.000,00
Občina Vuzenica	6.000,00
Občina Podvelka	11.510,00
Občina Ribnica na Pohorju	3.500,00
Ministrstvo za kulturo	24.290,00
Lastna sredstva	3.919,69
SKUPAJ:	64.219,69
NAKAZILA SREDSTEV ZA OPREMO	
Nakup opreme iz lastnih virov	5.158,79
Presežek sredstev iz leta 2023	540,12
Dotacija Občine Podvelka za opremo	1.839,32
Dotacija Občine Muta za opremo	962,80
Dotacija Ministrstvo za kulturo-IKT	1.526,00
SKUPAJ:	10.027,03

Vsa izločena sredstva iz uporabe so brez sedanje vrednosti, zato njihov odpis nima vpliva na rezultat poslovanja. Skupna vrednost izločenih sredstev na podlagi rednega odpisa znaša 18.433,83 €. V tej vrednosti so zajete knjige v vrednosti 11.286,44 €, ki jih vodimo kot osnovno sredstvo ter oprema in drobni inventar v vrednosti 7.147,39 €.

1.3 KRATKOROČNA SREDSTVA

Kratkoročna sredstva v znesku **49.613,78 €** predstavljajo:

- denarna sredstva v blagajni **252,90 €**,

- denarna sredstva, ki izkazujejo dobroimetje na transakcijskem računu v znesku 23.474,10 €. Stanje teh sredstev je usklajeno s izpiskom podračunu pri UJP po stanju na dan 31.12.2024,
- kratkoročne terjatve do kupcev **66,60 €**,
- kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN v **višini 25.774,00 €**,
 - a) Občine Radlje ob Dravi v višini 8.880,20 €,
 - b) Občina Muta v višini 5.667,63 €,
 - c) Občina Podvelka v višini 5.567,38 €,
 - d) Občina Vuzenica v višini 5.583,09 €
 - e) Obresti EZR 75,70 €
- aktivne časovne razmejitve za potrebe razmejevanja kratkoročno odloženih vnaprej plačanih stroškov za naslednje obračunsko obdobje (naročnine časopisov, revij) v višini **46,18 €**.

1.4 KRATKOROČNE OBVEZNOSTI

Kratkoročne obveznosti v znesku **48.937,67 €** sestavljajo:

- f) obveznosti do zaposlenih, za izplačilo decembrskih plač (čiste plače in nadomestila plač, prispevki, davki od plač ter druge obveznosti), ki so bile izplačane v januarju 2025, v višini **19.142,23 €**,
- g) obveznosti do dobaviteljev za še ne zapadle račune v višini **24.823,96 €**,
- h) druge kratkoročne obveznosti v višini **4.971,48 €** so:
 - a) obveznosti delodajalca za davke in prispevke na plače v višini 2.840,80 €,
 - b) ostale kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta 1.804,65 €,
 - c) izplačila KAD za december v višini 311,65 €,
 - d) doplačilo davka od dohodka za leto 2024 v višini 14,38 €.

1.5 OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Uskladitev terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu v naših poslovnih knjigah izkazujemo na kontu 98-obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje na dan 31.12.2024 naslednje stanje: **60.103,15 €**.

NAMEN	ZNESEK v EUR
Stanje obvez. za sredstva prejeta v upravljanje 1.1.2024	68.281,32
Nabava knjižničnega gradiva od občin	36.010,00
Nabava knjižničnega gradiva od Ministrstva za kulturo	24.290,00
Nabava opreme Občina Podvelka	1.839,32
Nabava opreme iz lastnih virov	5.158,79
Nabava opreme Občina Muta	962,80
Nabava opreme IKT od Ministrstva za kulturo	1.526,00
Pokriv. stroš. amortizacije v breme sredstev v upravljanje	-78.641,19
Presežek prihodkov nad odhodki za leto 2024	676,11
Stanje na dan 31.12.2024	60.103,15

- Presežek prihodkov nad odhodki za leto 2024 znaša: 676,11 €; sredstva bomo v skladu s sklepom sveta zavoda porabili za nakup osnovnih sredstev ali za nakup knjižničnega gradiva.

- Stanje na kontih skupine 98- obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje je usklajeno z izpisom stanja z občinami ustanoviteljicami: Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju.

2 PRIHODKI IN ODHODKI 2024

V izkazu prihodkov in odhodkov se izkazujejo prihodki in odhodki, ugotovljeni v skladu z zakonom o računovodstvu in slovenskimi standardi. Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov obračunskega obdobja se upošteva načelo nastanka poslovnega dogodka kot tudi načelo denarnega toka.

2.1 IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2024

		v EUR (brez centov)	
		ZNESEK	ZNESEK
		Tekoče leto	Predhodno leto
	SREDSTVA		
1	Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	333.137	313.496
I.	Prihodki od poslovanja	333.137	314.496
1	Prihodki od obresti	766	687
II.	Finančni prihodki	766	687
III.	Drugi prihodki	66	4
	CELOTNI PRIHODKI (I.+II.+III.)	333.969	314.187
1	Stroški materiala	18.819	16.562
2	Stroški storitev	49.826	48.951
I.	Stroški blaga, materiala in storitev (1+2)	68.645	65.513
1	Plače in nadomestila plač	201.310	187.656
2	Prispevki za socialno varnost delodajalcev	32.481	30.237
3	Drugi stroški dela	26.899	24.909
II.	Stroški dela (1+2+3)	260.690	242.802
III.	Amortizacija	3.920	5.305
IV.	Ostali drugi stroški		
V.	Finančni odhodki		
VI.	Izredni odhodki		
VII.	Prevrednotovalni poslovni odhodki		
1	Ostali prevrednotovalni poslovni odhodki		
	CELOTNI ODHODKI (I.+II.+III.+IV.+V.+VI.+VII.)	333.255	313.620
	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	714	567
	Davek od dohodka pravnih oseb	38	27
	Presežek po odbitku davka od dohodka	676	540
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	7	7
	Število mesecev poslovanja	12	12

Kot je razvidno iz gornje tabele v izkazu prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov, knjižnica izkazuje v obračunskem obdobju od 1. 1. - 31. 12. 2024 dosežene

- prihodke v višini 333.969,38 €
 - odhodke v višini 333.255,21 €

Presežek prihodkov nad odhodki 714,17 €

Prikazane so posamezne postavke za leto 2024 in primerjava z letom 2023.

Na podlagi 29. člena Odloka o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi (medobčinski uradni vestnik 21/2003) bomo presežek prihodkov nad odhodki 714,17 €, zmanjšan za davek od dohodka pravnih oseb v višini 38,06 €, preostanek **676,11 €** namenili v skladu s sklepom sveta zavoda za nakup knjižničnega gradiva in v opremo, potrebno za delovanje zavoda.

2.2 PRIHODKI GLEDE NA VIR FINANCIRANJA**Pregled prihodkov za leto 2024**

1. PRIHODKI IZ OBČINSKEGA PRORAČ.	Tekoče leto	Predhodno leto	Indeks 24/23
a)Občina Radlje ob Dravi	135.453,73	125.664,28	107,79
b)Občina Muta	62.471,52	58.307,76	107,14
c)Občina Vuzenica	54.692,65	51.097,17	107,04
č)Občina Podvelka	49.196,04	45.917,90	107,14
d)Občina Ribnica na Pohorju	22.676,09	21.164,51	107,14
SKUPAJ:	324.490,03	302.151,62	107,39
2. PRIHODKI IZ REPUBLIŠKEGA PRO.			0
3. DRUGI PRIHODKI	8.646,91	11.344,47	76,22
4.Finančni in izredni prihodki	832,44	690,63	120,53
SKUPAJ:	333.969,38	314.186,72	106,30

1.PREGLED PRIHODKOV IZ OBČINSKIH PRORAČUNOV	LETO 2024	LETO 2023	Indeks 24/23
a)za materialne stroške	63.800,00	59.350,00	107,50
Občina Radlje ob Dravi	38.842,00	35.682,00	108,86
Občina Muta	8.248,00	7.805,00	105,68
Občina Vuzenica	7.221,00	6.883,00	104,91
Občina Podvelka	6.495,00	6.147,00	105,66
Občina Ribnica na Pohorju	2.994,00	2.833,00	105,68
b)za plače	260.690,03	242.801,62	107,37
Občina Radlje ob Dravi	96.611,73	89.982,28	107,37
Občina Muta	54.223,52	50.502,76	107,37
Občina Vuzenica	47.471,65	44.214,17	107,37
Občina Podvelka	42.701,04	39.770,90	107,37
Občina Ribnica na Pohorju	19.682,09	18.331,51	107,37
3.DRUGI PRIHODKI	9.479,35	11.344,47	83,56
drugi prihodki, članarine, donatorska sredstva	8.646,91	11.344,47	76,22
4. Finančni prihodki in izredni prihodki	832,44	690,63	120,53
SKUPAJ:	333.969,38	314.186,72	106,30

Drugi prihodki knjižnice predstavljajo članarine, zamudnine za knjižnično gradivo 8.646,91 €.

2.3 PREGLED ODHODKOV ZA LETO 2024 v primerjavi z letom 2023

	LETO 2024	LETO 2023	INDEKS 24/23
01. SPLOŠNI STROŠKI POSLOVANJA	37.130,40	33.928,57	109,44
a) Stroški električne energije	5.077,14	5.564,26	91,25
b) Stroški RTV in ZAMP	207,84	207,84	100,00
c) Stroški čiščenja in sanit. material	15.080,82	15.025,55	100,37
č) Stroški ogrevanja in kom. storitve	10.144,23	9.205,13	110,20
d) dvigalo in vzdr. prostorov	4.515,45	1.905,71	236,94
e) Stroški varovanja	2.104,92	2.020,08	104,20
02. PROGRAMSKI STROŠKI	31.514,92	31.584,66	99,78
a) Stroški telefona, CATV, PTT	4.828,16	4.991,13	96,73
b) Vzdr.rač.opreme, OS in DI	3.254,79	5.060,88	64,31
c) Stroški pis.materiala in tonerjev	2.654,37	2.422,38	109,58
č) Stroški prireditve in promocije	9.881,30	9.370,64	105,45
d) Vzdrž.gradiva, izkaz., zašč.delu	2.727,40	1.242,83	219,45
e) Zavarovalne premije	416,49	409,61	101,68
f) Stroški službenih potovanj	3.500,06	3.877,50	90,26
g) Banč. str.članar., zdrav.preg.medk	2.043,96	1.868,45	109,39
i) st.notranje revizije, požarni red	694,64	1.747,39	39,75
j) Stroški pogodb. in avtorsk. dela	1.513,75	593,85	254,90
03. AMORTIZACIJA	3.919,69	5.304,41	73,89
a) amortizacija	82.560,88	75.706,91	
b) zmanjšanje amortizacije	-78.641,19	-70.402,50	
04. STROŠKI DELA	260.690,03	242.801,62	107,37
a) plače zaposlenih	201.309,99	187.656,21	107,28
b) prispevki na plače, dod. zav.	35.950,65	33.226,77	108,20
c) regres, jubilejna nag.	9.048,98	8.684,00	104,20
č) stroški prehrane in prevoza	14.380,41	13.234,64	108,66
05. DRUGI ODHODKI	0,17		100,00
SKUPAJ ODHODKI (01+02+03+04)	333.255,21	313.619,26	106,26

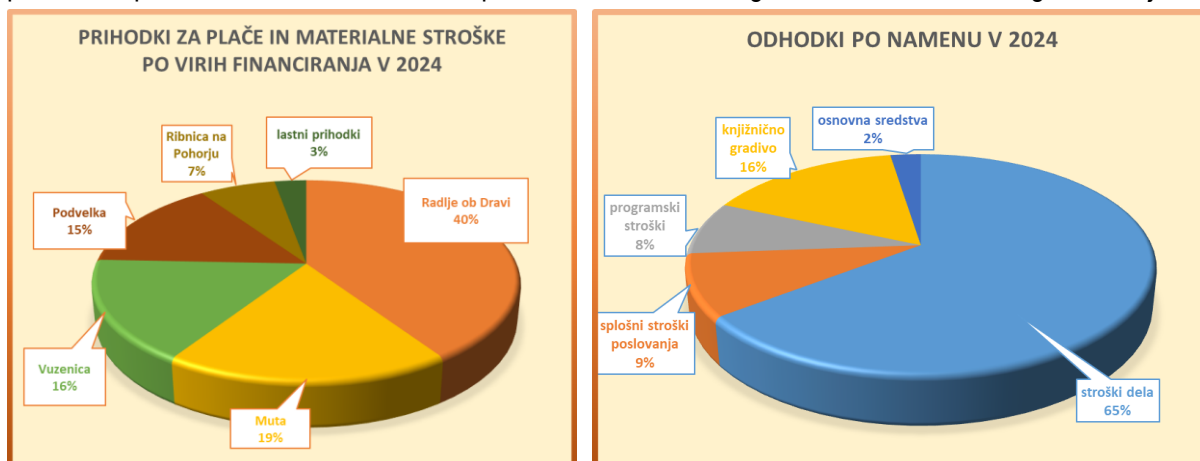
Na področju stroškov in prihodkov se je v letu 2024 večina splošnih stroškov poslovanja povečala zaradi podražitve energentov, komunalnih storitev. Največja podražitev se je izražala pri električni energiji povečanje za 8,2 % od predhodnega leta, vendar smo iz prihrankov preteklih let sredstva zmanjšali (6.021,58 € – prenos 944,44 €). Prav tako so se povečala sredstva za ogrevanje za 14,5%, vendar smo razliko pokrivali s prihranki preteklih let (3.831,92€ – prenos 591,27€). Povečala so tudi sredstva za vzdrževanje knjižnice (pregled sistema za varnostno razsvetljavo, pregled sistema za javljanje požara ter izdelava obeh poročil, menjava dotrajanega itisona ter namestitve novega v

otroškem oddelku). Pri programskih stroških se stroški niso bistveno spremenili. Na nekaterih segmentih so se cene povečale (pisarniški material, vzdrževanje gradiva, stroški zdravniških pregledov), na nekaterih segmentih pa so ostale enake ali so se celo zmanjšale glede na preteklo leto. Velik skok so stroški podjemnih pogodb, saj smo v letu 2024 imeli odprto knjižnico na Kapli celo leto, kjer imamo s knjižničarko sklenjeno podjemno pogodbo. V letu 2023 je bila knjižnica na Kapli namreč odprta samo zadnje 4 mesece leta.

V letu 2024 smo obračunali amortizacijo opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev in oblikovali popravke v višini 82.560,88 €, od tega za knjižnično gradivo v višini 64.219,69 € in v opremo v višini 18.341,19 €. V breme prihodkov smo pokrili amortizacijo v višini 3.919,69 €, v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje pa v višini 78.641,19 €.

Največji del odhodkov je knjižnica porabila za stroške dela. Pri izplačilu plač in izdatkov zaposlenim smo upoštevali Zakon o izplačilu plač v javnem sektorju, Zakon o uravnoteženju javnih financ, Določila Kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti v RS in objave sprememb v Uradnih listih.

Stroški dela se nanašajo na sedem redno zaposlenih ter dodatno zaposleno knjižničarko od avgusta 2024 dalje. Prispevki iz plač in na plače ter dohodnina so obračunani po stopnjah in so odvisni od plač. Premije za kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje (KAD) so obračunane in plačane po predpisani lestvici. V letu 2024 smo izplačali regres za letni dopust v višini minimalne plače za leto 2024 za vse zaposlene delavce. Povračila stroškov prehrane in prevoza na delo so izplačane glede na dneve prisotnosti po Uredbi o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja.

2.4 PREGLED ODHODKOV ZA LETO 2024 v primerjavi s finančnim načrtom

Glede na predviden in po sprejetju občinskih proračunov usklajen finančni načrt za leto 2024 smo v skupnem znesku porabili za **0,11 %** več sredstev od načrtovanih.

Na postavki za plače so ostala neporabljena sredstva, ki jih nismo zahtevali od občin, ker izdajamo zahtevke sproti za dejansko izplačane plače. Do razlike je prišlo, ker se je nova zaposlitev realizirala 1. avgusta in ne 1. aprila, kot je bilo sprva načrtovano.

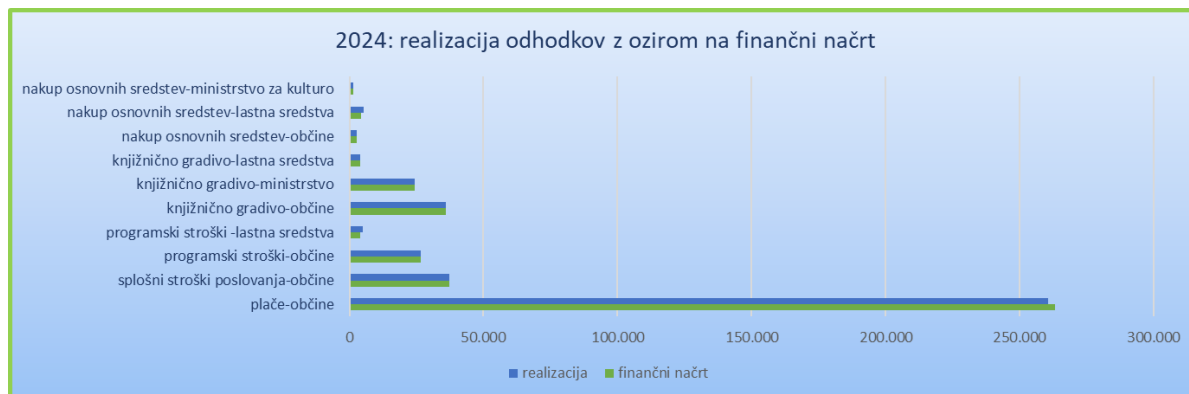
Na postavki programski stroški, financirani iz lastnih sredstev, smo porabili 865 € več od načrtovanih 4.000,00 € za izvajanje dejavnosti Sovica v vrtcu, Mini bralec in druge dejavnosti ter prireditve.

Na postavki nakupa knjižničnega gradiva smo iz lastnih sredstev prispevali 80 € manj sredstev od načrtovanih 4.000.

Na segmentu nakupa osnovnih sredstev smo realizirali večino, kar smo načrtovali v letnem načrtu. Dodatno smo prejeli na podlagi uspešne prijave na neposredni poziv sredstva z Ministrstva za kulturo za nakup računalnikov za knjižnico v Podvelki. Vsekakor smo kupili ključno opremo, ki je potrebna za nemoteno delovanje knjižnice.

Spodnja tabela in grafikon izkazuje realizacijo po posameznih postavkah:

	plače-občine	splošni stroški poslovanja-občine	programski stroški-občine	programski stroški -lastna sredstva	knjižnično gradivo-občine	knjižnično gradivo-ministrstvo	knjižnično gradivo-lastna sredstva	nakup osnovnih sredstev-občine	nakup osnovnih sredstev-lastna sredstva	nakup osnovnih sredstev iz javnih sredstev
Fina. načrt	263.157	37.150	26.650	4.000	36.010	24.290	4.000	2.803	4.500	1.526
realizacija	260.690	37.130	26.650	4.865	36.010	24.290	3.920	2.803	5.159	1.526
razlika	2.467	20		-865			80		-659	

2.5 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Knjižnica v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti za leto 2024 izkazuje samo prihodke za izvajanje javne službe.

3 OSTALI RAČUNOVODSKI IZKAZI

3.1 Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka

NAZIV KONTA		TEKOČE LETO 2024	PREDHODNO LETO 2023
I.	SKUPAJ PRIHODKI	398.672,35	380.874
1.	PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	397.911,11	380.244
A.	Prihodki iz sredstev javnih financ	385.182,91	367.433
a.	Prejeta sredstva iz državnega proračuna	25.894,27	34.066
b.	Prejeta sredstva iz občinskega proračuna	359.288,64	333.367
c.	Prejeta sred. iz skladov socialnega zavarovanja		
d.	Prejeta sred. iz javnih skladov in agencij		
B.	Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	12.728,20	12.811
2.	PRIHODKI PD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	761,24	630
a.	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	85,60	10
b.	Prejete obresti	675,64	620
II.	SKUPAJ ODHODKI	393.762,59	377.516
1.	ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	393.762,59	377.516
A.	Plače in drugi izdatki zaposlenim	222.486,48	209.049
B.	Prispevki delodajalcev za socialno varnost	35.531,44	33.130
C.	Izdatki za in storitve za izvajanje javne službe	64.844,04	66.405
J.	Investicijski odhodki	70.900,63	68.932
	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	4.909,76	3.358
	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI		

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka služi spremljanju gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov v skladu s 16. členom Pravilnika o razčlenjevanju prihodkov in odhodkov za določene uporabnike enotnega kontnega načrta.

Pri pripoznavanju prihodkov in odhodkov, ki se knjižijo evidenčno smo upoštevali računovodsko načelo denarnega toka-plačane realizacije. Prihodek in odhodek po načelu denarnega toka se pripozna, kadar je poslovni dogodek nastal in smo hkrati zanj prejeli denar.

Izkaz je sestavljen na podlagi prihodkov in odhodkov, evidentiranih v poslovnih knjigah ter vsebuje podatke o prihodkih in odhodkih obračunskega obdobja, ločeno za izvajanje javne službe in tržne dejavnosti.

Skupni prihodki po načelu denarnega toka so v letu 2024 znašali 398.672,35 €, skupni odhodki pa 393.762,59 €. Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka za leto 2024 izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v višini 4.909,76 €.

3.2 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb

Knjižnica v letu 2024 ni imela finančnih terjatev in naložb.

3.3 Izkaz računa financiranja

V izkazu računa financiranja določenih uporabnikov je prikazano povečanje denarnih sredstev v znesku **4.909,76 €**, ki je izračunano med prihodki in odhodki po načelu denarnega toka.

POVZETEK s poudarkom na doseženih ciljih in rezultatih

S tem poročilom predstavljamo naše delo, dosežke in probleme s katerimi se srečujemo. Ustanoviteljem, ki v veliki meri odločajo o našem delu, predvsem po upravni in finančni plati, pa s poročilom posredujemo podatke in informacije, potrebne za vrednotenje naše uspešnosti in načrtovanje zagotavljanja delovanja knjižnične dejavnosti v prihodnosti.

Na kratko:

V letu 2024 smo kupili skupno 2.244 enot knjižničnega gradiva in v dar prejeli 356 enot. V letu 2023 smo kupili **2.232** enot knjižničnega gradiva, v dar smo prejeli **318** enot.

Nakup knjižničnega gradiva je v letu 2024 ostal v primerjavi z nakupom v prejšnjem letu domala enak, so se pa za 4,1 % povečala sredstva za nakup gradiva. V letu 2024 je bila povprečna cena kupljenega konvencionalnega gradiva (brez elektronskih zvočnih in e-knjig) za 7,4 % višja kot leto prej; znašala je 27,7 €, v letu 2023 pa 25,8 €. Konvencionalno gradivo se draži, medtem ko smo za e-knjige v letu 2024 zaradi spremembe modela zagotavljanja e-knjig namenili občutno manj sredstev kot v letu 2023.

Nakup konvencionalnega gradiva v letu 2024 znaša 144 enot gradiva na 1000 prebivalcev, celoten prirast gradiva pa znaša 167 enot gradiva na 1000 preb. in je za 1,8 % višji kot v letu 2023, ker smo v zbirko vključili več podarjenih knjig. **V letu 2024 (kot tudi v letih 2013-2022)** nismo dosegli priporočenega prirasta konvencionalnega knjižničnega gradiva kot je zapisano v Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice, ki veljajo od marca 2018: priporočen minimalni prirast 250 enot knjig in brošur plus periodika.

Tudi vsebinsko prirast novih knjig nekoliko odstopa od priporočenih standardov, **ker knjižnica bolj upošteva specifične okolja, sploh v manjših krajevnih knjižnicah.**

Pridobili smo raznoliko zbirko, številčno 1.908 naslovov, ki so v mreži knjižnic razpršeni, kar za uporabnike ni ugodno, vendar to popravljamo **z učinkovito brezplačno medoddelčno izposojjo.**

Tudi v letu 2024 je knjižnica zagotavljala dostop do elektronskih knjig v slovenskem jeziku. Do junija 2024 na portalu Biblos, ki ga je upravljala založba Beletrina in od 17. junija 2024 na portalu COBISS Ela, ki ga za slovenske knjižnice upravlja IZUM v okviru knjižnično informacijskega sistema COBISS.

Ob koncu leta smo članom zagotavljali dobrih **2.200 naslovov** elektronskih knjig od številnih večjih in manjših slovenskih založnikov, med njimi tudi Mladinske knjige.

V letu 2024 smo svojim uporabnikom četrto leto zapored nudili elektronsko dostopne zvočne knjige na portalu **Audibook**: 400 naslovov.

Drugo leto zapored omogoča knjižnica članom brezplačno izposojanje filmov iz **Baze slovenskih filmov**. Izposoja je spletna. Član uporabi svojo člansko izkaznico in geslo za uporabo knjižničnih storitev.

Elektronsko gradivo je zaradi splošne dostopnosti lahko zelo učinkovita dopolnitev ponudbe knjižničnega gradiva, vendar je uporaba elektronskega gradiva še vedno relativno nizka. Ob nezadostnih strokovnih kadrih je obsežnejša promocija za uporabo e-gradiv nemogoča.

V programu dela knjižnice za leto 2024 je bilo načrtovano, da bo knjižnica odprta **po enakem odpiralnem času kot v letu 2023**, torej 97 ur tedensko ter v juliju in avgustu 51 ur tedensko in da bo v organizacijskih enotah Muta, Ribnica na Pohorju in Vuzenica **povečala odpiralni čas za skupno 13 ur tedensko**, ko bo lahko zaposlila dodatnega strokovnega delavca – knjižničarja. Zaradi realizirane nove zaposlitve knjižničarja s 1. 8. 2024, smo v navedenih organizacijskih enotah s 1. 9. 2024 povečali odpiralne čase, in s tem izpolnili zakonsko obvezo: vse naše knjižnice so odprte v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic.

Pri načrtovanju se je seveda upoštevala možnost, da se odpiralni čas lahko spremeni zaradi nepredvidenih okoliščin. Samo enkrat je bilo izposojevališče na Kapli zaradi bolezni zaprto, to je 2 uri v letu.

Zaradi obeh sprememb, je bila knjižnica v letu 2024 skupno odprta **4.612,5 ur**.

Obisk knjižnice z namenom izposoje (tudi vračilo gradiva ali podaljšanje roka izposoje) se je v primerjavi z letom 2023 **povečal za 1,9 %**. Ko upoštevamo vse obiske knjižnice (tudi obisk prireditve) je **obisk ostal enak**. Obisk se je v vseh oddelkih povečal, razen na Muti, kjer je po lanskem močnem povečanju spet upadel. Še vedno beležimo manjši obisk knjižnice kot prostora za druženje, zadrževanje, uporabo čitalnic in računalnikov.

V letu 2024 smo izposodili **domala enako število gradiva** kot v preteklem letu. Izposoja zajema vso gradivo v fizični obliki, ki smo ga izposodili v knjižnici in na dom. Večletna primerjava izkazuje vztrajno rast v preteklih štirih letih; v letu 2023 celo povečanje izposoje za 8 %, zato smatramo, da ni realno pričakovati stalno rast, ki se je očitno v lanskem letu umirila. Tudi pri izposoji gradiva ugotavljamo rast po vseh oddelkih, razen na Muti, kjer se najverjetneje izražajo posledice večletnega nezadostnega nakupa aktualnega gradiva.

Uporaba spletnih virov je v našem okolju še relativno nizka. Izposoja e-knjig se je zaradi težav z branjem na nekaterih bralnikih v letu 2024 zmanjšala, več kot v preteklem letu so si člani izposodili zvočnih knjig in enako filmov iz Baze slovenskih filmov. Z izboljšanim delovanjem portala COBISS Ela in pospešeno promocijo, bomo lahko izboljšali izposojanje tovrstnega gradiva.

Medknjižnična izposoja, s katero omilimo pomanjkanje strokovnih gradiv, se je v letu 2024 povečala, zmanjšala pa se je izposoja naših gradiv v druge slovenske knjižnice.

Število aktivnih članov knjižnice, ki v letu obiščejo knjižnico vsaj enkrat tako, da njihov obisk evidentiramo v sistemu, je bilo v letu 2024 **2.765 in se je v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšalo za 8,7 %**. **Za 24,1 % se je zmanjšal vpis novih članov**, kar ni zaskrbljujoče, saj je bil vpis dve leti pred tem zelo povišan. Knjižnico vsaj enkrat v letu obišče 17,8 % prebivalcev, pri čemer smo še daleč od priporočenega članstva 40 % prebivalstva. Priporočeno včlanjenost 60 % otrok in mladih do 15. leta starosti smo v letu 2024 presegli z 61,7 % včlanjenostjo.

Pri obravnavi posameznih kategorij aktivnih članov ugotavljamo, da je najbolj upadla aktivnost osnovnošolcev, zaposlenih in nezaposlenih, na enaki ravni pa ostala aktivnost študentov in upokoјencev.

Podatke o članih spremljamo in primerjamo tudi z demografskimi trendi v naših okoljih, vendar pri tem še vedno upoštevamo, da je dejanskih uporabnikov knjižnice, ki nimajo svoje članske izkaznice, med odraslimi precej več, kot to izkazujejo knjižnične statistike.

V letu 2024 smo imeli v naših knjižnicah skupno 337 prireditve, od tega 261 prireditve za otroke ter 76 za odrasle in se je v primerjavi z letom 2023 **število prireditve in dejavnosti povečalo za 3 %**. Skupno je v letu 2024 prireditve obiskalo 6.683 otrok, mladine in odraslih, **kar je 12 % manj kot v letu 2023**. Primerjalno leto 2023 je bilo res izjemno, zato dodajamo za primerjavo številčne kazalce iz »predkoroškega« leta 2019, ko je bilo vseh prireditve 295; za otroke 224 in za odrasle 71. Obisk prireditve pa: 5.085.

Pri izvedbi dejavnosti smo ohranjali ali ponovno obudili sodelovanje z zunanjimi inštitucijami, društvi in posamezniki. Povabili smo kar nekaj gostov, ki so zanimivi za širšo javnost. Obnovili smo program za osnovnošolce in tako privabili v knjižnico več razredov iz vseh osnovnih šol našega območja. Predšolske dejavnosti smo izvedli za več skupin iz vrtcev.

Manj kot polovica prireditve je bila izvedenih v osrednji knjižnici: 171, v krajevnih knjižnicah pa 178. Dejavnosti kot so bralna značka za odrasle, Počitalci in Mini bralec, kjer beležimo udeležbo, se izvajajo v vseh enotah knjižnice.

Za izvedbo vseh prireditve smo v letu 2024 porabili 9.881 €, v letu 2022 pa 9.371 €. Stroški vključujejo tudi stroške promocije knjižnične dejavnosti.

Vse dejavnosti so načrtovale, izvedle in organizirale redno zaposlene delavke, razen 56 ur, ki so jih izvedle prostovoljke.

Kadri: za izvajanje knjižnične dejavnosti, kot jo predvidevajo zakonske določbe, bo v bodoče **nujno zaposlovanje novih strokovnih delavcev**. Poleg direktorja in 0,8 računovodsko-administrativnega delavca je zaposlenih 6 strokovnih delavk. Novo knjižničarko smo zaposlili 1. avgusta 2024. V letu 2024 je bil sprejet nov Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest in kadrovski načrt, izdelan na zakonskih podlagah (zakon in pravilnik), po katerem se predvideva 9 strokovnih delavcev, torej je dejanska kadrovska zasedba 66,7 %. Zaradi tega je razumljivo, da ne moremo izvajati več strokovnih del, med katera spadajo intenzivnejši prispevki stroki, primerno izvajanje domoznanske dejavnosti, bolj načrten in učinkovit razvoj ter izvajanje dejavnosti za spodbujanje branja in aktivno uporabo knjižničnih storitev ter optimalnejša odprtost knjižnic v mreži.

Strokovno bibliotekarsko delo je tudi v letu 2024 potekalo v okviru potreb in možnosti, ki so podane s številom in strukturo zaposlenih strokovnih delavcev. Novo zaposlena knjižničarka se je intenzivno uvajala v delo. Strokovne delavke so se v jeseni 2024 začele intenzivneje pripravljati na uporabo programov v prenovljenem sistemu COBISS Lib. Vse strokovne delavke so se udeležile več usposabljanj in izobraževanj v stroki, ki so potekala v živo ali na daljavo. V letu 2024 smo se koroške knjižnice dogovorile za organizacijo izobraževanja Koroške dobre prakse, ki je bilo v novembru v ravenski knjižnici. Knjižnica Radlje je predstavljala model sodelovanja z osnovnimi šolami na našem območju in oblike spodbujanja branja za posamezne razrede.

Prostori knjižnic so povsod na našem območju ustrezni.

Oprema knjižnic v vseh naših enotah ustreza izvajanju dejavnosti. Sproti se preverjajo potrebe in načrtujejo izboljšave ter racionalno posodabljanje opreme.

Posodobitev opreme: v letu 2024 smo za skupno rabo in izvedbo dejavnosti kupili prenosni računalnik in projektor ter v osrednji knjižnici televizor v čitalnici ter oder za prireditve. V KK Podvelka smo kupili dva prenosna računalnika za uporabnike in stenski regal za knjige. V KK Muta smo namestili zaboj za vračanje gradiva in štiri mize za čitalnico.

Nakup opreme smo financirali z namenskimi sredstvi občin Muta in Podvelka, s sredstvi, pridobljenimi na podlagi uspešne prijave na javni poziv iz Ministrstva za kulturo ter z lastnimi sredstvi v skupni vrednosti: 10.027 €.

Rezultat finančnega poslovanja: rezultat poslovanja tekočega leta je **presežek prihodkov nad odhodki v višini 676 €** in je izkazan kot nerazporejen presežek tekočega leta. Za delovanje knjižnice smo v letu 2024 prejeli (sredstva občin ustanoviteljic + ministrstva + lastni prihodki) **333.969 €, za nakup knjižničnega gradiva 64.219 € in za nakup osnovnih sredstev 10.027 €**. Največji del prihodkov je knjižnica namenila za stroške dela: **260.690 €**.

Finančni rezultat glede na finančni načrt za leto 2024: glede na predviden in usklajen finančni načrt za leto 2024 smo porabili manj sredstev od načrtovanih na postavki plače in nakup knjižničnega gradiva ter več sredstev od načrtovanih na postavki programski stroški in nakup osnovnih sredstev – razlika je financirana iz lastnih prihodkov knjižnice. Povečani stroški na obeh postavkah sta posledica previdnega načrtovanja, saj so bili lastni prihodki v času načrtovanja še nepredvidljivi.

Ocena poslovanja na podlagi ocene delovanja notranjih kontrol, notranje revizije in nadzora zunanjih organov in inštitucij: ocenjujemo, da vzpostavljene notranje kontrole na vseh področjih dela in poslovanja dobro delujejo.

V letu 2024 je Nadzorni odbor Občine Radlje ob Dravi pregledal poslovanje knjižnice in ob pregledu ni ugotovil nepravilnosti, o čemer nas je tudi seznanil. Drugih pregledov ali nadzorov s strani zunanjih inštitucij (inšpekcijske službe, nadzorni odbori občin, revizije) v letu 2024 ni bilo.

SPLOŠNA OCENA POSLOVANJA z vidika zagotavljanja pogojev za izvajanje dejavnosti s strani občin ustanoviteljic: Knjižnica Radlje ob Dravi z enotami v Vuzenici, Muti, Podvelki, Ribnici na Pohorju ter z izposojevališčem na Kapli je v letu 2024 v okviru danih možnosti in sredstev zelo dobro izvedla načrtan program dela. **Vse občine ustanoviteljice so prispevale svoje pogodbene deleže za nemoteno poslovanje knjižnice.**

Če povzamemo vse obravnavane parametre: obisk knjižnice, izposoja gradiva, število novo vpisanih članov, gibanje števila aktivnih članov ter dejavnosti in prireditve ugotovimo, da **se je interes za obisk in uporabo knjižnice ohranil**. Četudi so nekateri kazalci ostali na enaki ravni ali se celo znižali, moramo upoštevati, da so se v primerjalnem letu 2023 vsi kazalci občutno dvignili. Zaradi boljšega pregleda in ugotavljanja trenda podajamo večletne prikaze.

Ob rednih nalogah za zagotavljanje knjižnične dejavnosti kot javne službe smo bili v letu 2024 postavljeni še pred določene izjemne izzive in naloge, **po katerih bomo leto 2024 ločili od drugih.**

Posebej smo ponosni, da:

- smo lahko zaposlili dodatno strokovno delavko, knjižničarko, ki se je odlično vklopila v delo in kolektiv,
- smo učinkovito prilagodili obstoječe aktivnosti za posamezne ciljne skupine uporabnikov za približevanje knjižnične ponudbe,
- smo posodobili pomembne pravne in upravne akte knjižnice: Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi, Statut knjižnice, Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji knjižnice,
- se je konstituiral Svet Knjižnice Radlje ob Dravi v novi sestavi in izvedel razpis za direktorja knjižnice.

Številne nove izkušnje, znanja in vedenja preteklega leta bomo upoštevali pri nadaljnjih prilagajanjih knjižnične ponudbe in jih uporabili pri načrtovanju sprememb knjižničnih storitev. Osnovna knjižnična dejavnost, ki je usmerjena v spodbujanje branja, pridobivanje znanja in v razvoj raznovrstnih pismenosti, bo za učinkovito realizacijo v prihodnjih letih morala vključiti nove pristope in načine dela z uporabniki. Poleg zagotavljanja ustreznih kadrovskih, prostorskih, tehničnih in vsebinskih pogojev, bo za učinkovito in uspešno uresničevanje nalog knjižnice kot javne službe potrebno zagotoviti ustreznejšo podporo na področju informacijsko – komunikacijskih znanj, veščin ter opreme.

PRIPRAVILI:

Slavica POTNIK, direktorica
Danica LADINEK, računovodja